

# meridian

Zákaznický magazín JLV, a. s. | JLV Customer Magazine

**KARLOVY VARY  
Z MNOHA POHLEDŮ**

**KARLOVY VARY  
FROM VARIOUS VIEWS**

**DOPRAVA V PRAZE  
NÁDOBÍ V JÍDELNÍCH  
VOZECH**

**TRANSPORT IN PRAGUE  
TABLEWARE IN DINING  
CARS**

**Zimní královna  
v horkém létě**

**EVA  
SAMKOVÁ**

**Winter queen in hot  
summer**

**PŘÍBĚH VYKLÁDANÝ  
STŘÍBREM**

**STORY INLAID WITH  
SILVER**

PO PŘEČTENÍ ČASOPIS PROSÍM VRAŤTE!  
PLEASE RETURN AFTER READING!





17.–23.11.2019

Pražské jaro uvádí ~  
Spring presents ~  
Prague  
f

# KLAVÍRNÍ FESTIVAL RUDOLFA FIRKUŠNÉHO

## Rudolf Firkušný Piano Festival

7. ročník / 7th Season



17. 11. Rudolfinum  
**BEATRICE RANA**

Chopin / Albéniz / Stravinskij



19. 11. Rudolfinum  
**MARC-ANDRÉ HAMELIN**

Skrjabin / Prokofjev / Feinberg / Schubert



21. 11. Rudolfinum  
**JAN BARTOŠ**

Kabeláč / Schönberg / Beethoven / Schumann / Chopin



22. 11. Divadlo ABC  
**AARON DIEHL TRIO**



23. 11. Rudolfinum  
**EVGENY KISSIN**

Beethoven

Za finanční podpory  
Financial Support

Mediační partner  
Media Partner

Oficiální hotel  
Official Hotel

Oficiální automobil  
Official Car

[www.firkusny.cz](http://www.firkusny.cz)



HOSPODÁŘSKÉ NOVINY





**V**ážený přítel, milí hosté, vítejte na palubě opět s časopisem Meridian, který bude během cesty Vaším společníkem.

Druhé letošní číslo jako obvykle představuje tvář z České republiky, která je známá daleko za našimi hranicemi. Tentokrát je jí Eva Samková, olympijská vítězka a mistryně světa ve snowboardcrossu.

Naše malá země s nejvyšším vrcholkem Sněžkou o 1603 metrech je v porovnání s alpskými vrcholky trpaslíkem. Přesto mají naše zimní sporty dlouhou tradici a řadu mezinárodně úspěšných reprezentantů v mnoha disciplínách. Pamatuji si dobu, kdy byl snowboard na horách považován jen za módní výstřelek určený výhradně pro odvážné muže. No vidíte, dnes jej ovládají i mladé dívky, které si s humorem sobě vlastním nakreslí knírek na svoji hezkou tvář...

Cesta vlakem nás dnes zavede na západ Čech, který je světoznámý svými lázněmi i společenským životem, do kterého patří i Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech. Filmařům se obecně v tomto kraji daří, vždyť světoznámá pohádka Tři oříšky pro Popelku byla natočena právě zde, na hradě Švihov, o kterém se dozvíte mnoho zajímavostí.

Věřím, že i naše připravované speciální akce ve vlaku jako Maurer's Yummy Train či Chess Train vás mohou zaujmout tak, že se stanete jejich účastníky.

Ve všech případech Vás bude provázet naše originální gastronomie, neboť „S námi cesta chutná!“ ◉

**D**ear friends and guests, Welcome on board again with Meridian magazine, which will be your companion during your journey.

As usual, this year's second issue introduces a personality from the Czech Republic that is well known beyond the country borders. This time you meet Eva Samková, an Olympic champion and a world snowboard cross champion.

Our small country, with its highest mountain Sněžka of 1603 meters, is a dwarf compared to the Alpine peaks. Yet, our winter sports have a long tradition and a number of internationally successful representatives in many disciplines. I remember the times when a snowboard in the mountains was considered as just an eccentricity designed exclusively for courageous men. Well, as you can see, nowadays it is also mastered by young girls who, with their own humour, paint moustaches on their pretty faces...

Today, the train journey will take us to the West Bohemian Region, which is world-famous for its spas and social life, which includes the Karlovy Vary International Film Festival. Filmmakers generally thrive in this region as the world-famous fairy tale *Three Wishes for Cinderella* was filmed here, at Švihov Castle, about which you will learn many interesting things.

I believe that our upcoming special on-board events, such as the *Maurer's Yummy Train* and the *Chess Train*, will be able to excite your interest so much that you will become their participants.

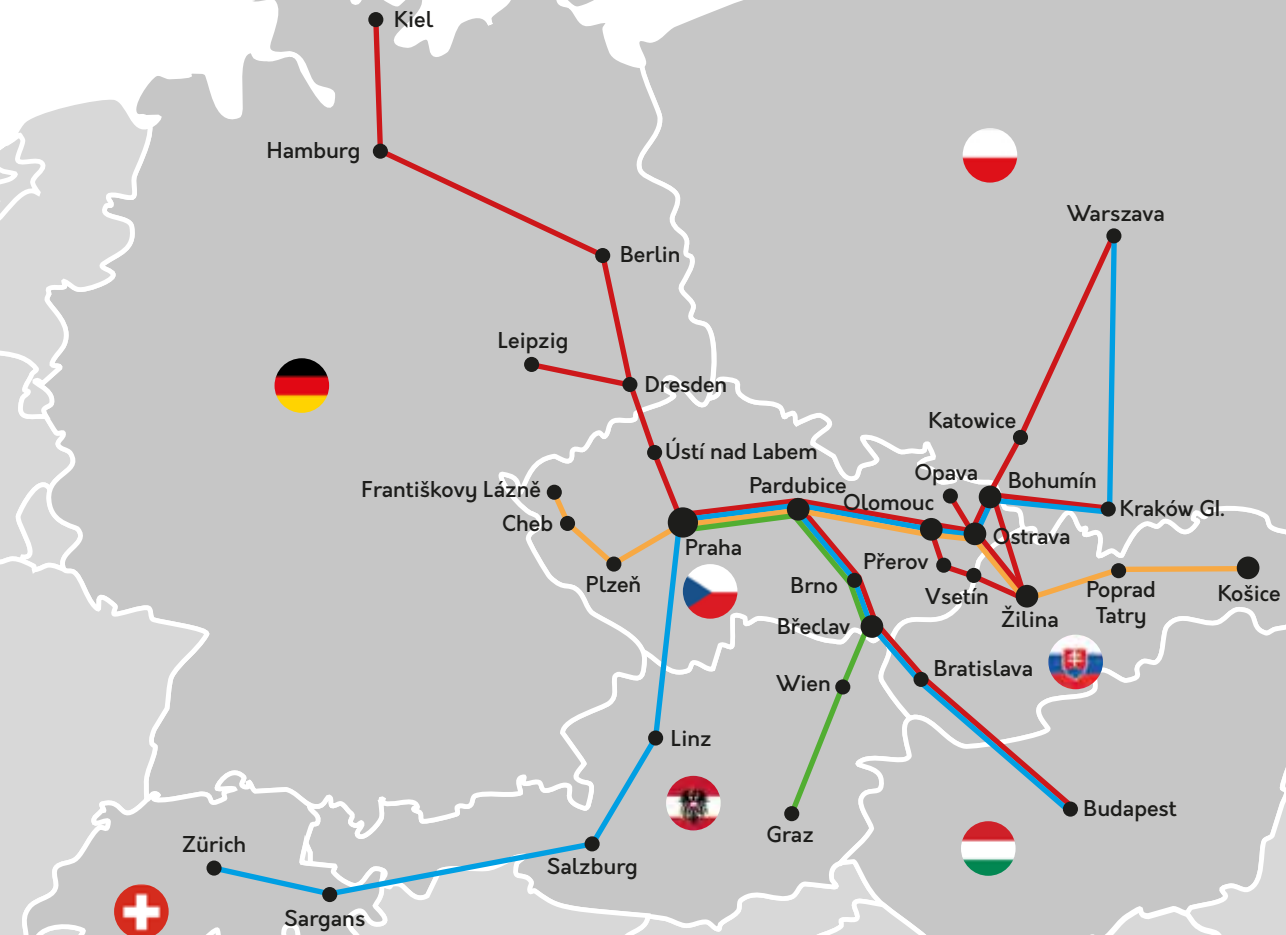
On all occasions, you will be accompanied by our original gastronomy because “*The Journey is Tastier with Us*”. ◉

**Váš / Best regards,  
BOHUMÍR BÁRTA**





Generální ředitel JLV, a. s.  
General Manager of JLV



S NÁMI  
CESTA  
CHUTNÁ | THE WAY  
IS TASTIER  
WITH US



## PRAVIDELNÉ DESTINACE LŮŽKOVÝCH, LEHÁTKOVÝCH A JÍDELNÍCH VOZŮ JLV REGULAR DESTINATIONS OF JLV SLEEPING CARS, COUCHETTES AND RESTAURANT CARS

-  jídelní vozy JLV | JLV restaurant cars
-  SuperCity (Pendolino)
-  railjet
-  lehátkové a lůžkové vozy JLV | JLV couchettes and sleeping cars





## 6 | 10

Zimní královna v horkém létě  
Winter Queen in hot summer



## 14 | 16

Zajímavá ochutnávka,  
tentokrát knižní  
An interesting tasting, this time  
the 'tasting' of a book



## 20 | 22

Taje Karlových Varů  
vyvěrají jako prameny  
Secrets of Karlovy Vary  
tspring to the surface



## 30 | 32

Železniční nádobí  
Railway Tableware  
and Utensils



## 42 | 44

Pět dioptrií a zlato z Mexika  
Five dioptries and the Gold  
from Mexico

### Zákaznický magazín JLV, a. s. | JLV Customer Magazine 2/2019

Vychází v červnu 2019 | June 2019 Edition – Volně neprodejné | Not for sale

#### Vydává

##### Issued by

JLV, a. s., Chodovská 228/3  
141 00 Praha 4-Michle  
IČ: 45272298  
DIČ: CZ45272298

#### Generální ředitel

##### General Director

Bohumír Bárta  
Tel.: +420 271 003 213  
[www.jlv.cz](http://www.jlv.cz)

MK ČR E 17561  
ISSN 1802-7857

#### Vydavatelský servis

##### Publishing Service

Space 4U, s. r. o.  
Na Úseku 1249/4  
100 00 Praha 10–Strašnice

[www.space4u.cz](http://www.space4u.cz)

#### Jednatel

##### Company Director

David Mikula

#### Šéfredaktor

##### Editor in Chief

Aleš Pohořal  
[a.pohoralespace4u.cz](mailto:a.pohoralespace4u.cz)

#### Inzerce

##### Advertising

Dagmar Trávníčková  
[d.travnickova@space4u.cz](mailto:d.travnickova@space4u.cz)  
+420 606 631 091

#### Grafická úprava – koncept

##### Graphic Design – concept

Filip Prokeš

#### Redakční rada

##### Editorial Board

Karolína Slezáková,  
Martin Janura,  
Petr Pospíšil,  
Václav Rubeš,  
Jan Valeš

#### Překlad/Translation

Elena Caraus

#### DTP

Růžolící chrochtík, spol. s r. o.  
Komenského 1100  
252 30 Řevnice

#### Fotografie na titulní straně

##### Cover photo

ČOV/Herbert Slavík

Vydavatel neručí za obsah  
PR článků a inzerátů  
The publisher does not  
guarantee the contents of PR  
articles and advertisements



# ZIMNÍ KRÁLOVNA V HORKÉM LÉTĚ



**text:** Aleš Pohořal, **foto:** ČOV/Herbert Slavík, Jan Kasl/Red Bull Content Pool, Snownomads/Martin Bernard, Snownomads/Bobwithcamera

Olympijská vítězka, česká snowboardistka Eva Samková, je známa i zahraniční veřejnosti především svými výkony, ale zaujala i namalovaným knírkem, který se stal symbolem jejího úspěchu. A Eva je i příležitostnou fotomodelkou a hraje na saxofon.

**Patříte ke světové špičce ve snowboardcrossu – mj. jste i dvojnásobnou olympijskou medailistkou. Byla ve vaší kariéře nějaká těžká období? A jak jste je překonala?**

„Jedno z prvních těžkých období v mé kariéře bylo, když jsem si utrhla křížový vaz. Tehdy jsem si uvědomila, jak mám ráda snowboardcross a sport vůbec. Byla jsem smutná při představě, že už bych se nemohla ke sportování vrátit. Ale jak se říká: všechno zlé je k něčemu dobré. Zároveň mi to i ukázalo, že musím začít něco pořádně dělat a celkově zlepšit trénink a pracovat na sobě. Další těžké období potom přišlo po olympiádě v Soči, kdy jsem

hledala nějakou motivaci a kdy jsem řešila, co dál. Věděla jsem ale, že chci závodit a jen jsem se snažila najít tu radost a chuť do závodění.“

**Hodně mužů má za to, že kdyby se soutěžilo také o titul snowboardcrossové královny krásy, přibyla vám jistě další zlatá medaile. Vaše „modelingové“ fotografie se objevily v různých kalendářích, kolekcích i v časopisech. Jaká to je zkušenost?**

„Člověk si musí ze začátku zvyknout na všechno, co je kolem focení. Teď už jsem samozřejmě na to zvyklá. Jistěže preferuji rychlejší a intenzivnější focení, ráda to mám rychle z krku. Je to však zajímavá





zkušenost, ale zároveň s tím mi dochází, že mám ráda svoji práci takovou, jaká je. Tím tedy myslím sport.“

**S Tomášem Krausem, mj. dvojnásobným mistrem světa ve skicrossu, jste hlavními protagonisty cestovatelského televizního seriálu, ve kterém jste divákům prezentovali své „horské zážitky“. Muselo to být jistě místy i trochu nebezpečné...? Můžete vybrat z těch desítek zážitků jeden či dva, které si uchováte v paměti na dlouho?**

„Myslím, že hlavně freeride, i když ono je těch zážitků víc. Freeride si uchovám v paměti na dlouho, freeride v Söldenu, to byla určitě bomba, protože tam jsme si k tomu museli i dojít – a byl to fakt velké freeride – a bylo to chvílemi hodně dramatické! Ferrata, to pro mě bylo asi jedno z největších osobních překonání v životě, takže i díky za ni. A pak třeba seskok, kdy jsem poprvé skákala tandem ve Slovinsku právě na natáčení. To mě nadchlo a bylo to úžasné prostředí. Já ale spíš vnímám ten pořad jako celek a natáčení, to byl jeden velký zážitek.“

**Chystáte něco podobného do budoucna?**

„Samozřejmě že bychom chtěli uskutečnit nějaké pokračování, takže uvidíme, jestli to vyjde.“

## EVA SAMKOVÁ

S lyžováním začala ve dvou letech a v sedmi letech přešla na snowboard. Závodně se snowboardingu věnuje od 10 let. Původně se věnovala freestyle snowboardingu, ale po zlomeninách nohy a ruky přešla na snowboard-cross, kterému se věnuje od roku 2008.

Trenéři: Marek Jelínek a Jakub Flejšar

### Ocenění:

*Titul sportovec roku v ČR* – nejlepší umístění: 2. místo v roce 2014, 8. místo v roce 2018

*Královna Bílé stopy*: 2014, 2018 vítězka ankety

### Přehled medailí:

*Zlaté medaile:*

2013 – univerzidáda v Trentu

2014 – zimní olympijské hry v Soči

2019 – mistrovství světa v Solitude Mt.

*Stříbrné medaile:*

2014 – X-GAMES v Aspen

*Bronzové medaile:*

2018 – zimní olympijské hry v Pchjongčchangu

*Juniorské medaile:*

2010 – zlato z Cardrony (Nový Zéland)

2011 – zlato z Valmanlenka (Itálie)

2013 – zlato z Erzurumu (Turecko)



**Zapsala jste se do historie snowboardcrossu především svými výkony, ale i namalovaným knírkem pod nosem, symbolem vašich úspěchů.**

**Jak se tato zajímavost u vás vyvinula? O tom se hodně psalo. Můžete to však přesto našim zahraničním čtenářům přiblížit několika větami?**

„Začalo to zvláštní událostí... Nebyla to úplná sázka jako spíše hec. Jeden náš závodník, kamarád z Polska, si nechal narůst knírek podobný, jako má polská legenda ve skoku na lyžích Adam Malysz. Bylo to na mistrovství světa, myslím moje první v roce 2011. A já mu jen tak říkám: ‚Tak já si taky namaluju knírek a budu v něm závodit.‘ On mi sice moc nevěřil, ale já jsem to udělala a byla to docela legrace, a ještě k tomu jsem byla nakonec pátá na tom mistrovství světa, což byl v té době můj nejlepší výsledek v dosavadní kariéře. Řekli jsme si, že je to docela vtipné a proč v tom tedy nepokračovat.“

**V zimní sezoně je váš program poměrně jasný. Ale můžete nám prozradit, co dělá „zimní královna“ v létě a na co se v tom období nejvíce těšíte?**

„Celá moje příprava směřuje od května k podzimu a na zimu, takže je to fyzicky náročnější období, kdy člověk jezdí na kole, posiluje, běhá, zaměřuje se na atletiku, gymnastiku... Čekají mne také náročnější letní soustředění, kde je více fází tréninku. Normálně absolvuji jeden až dva tréninky denně od pondělka do soboty. Jezdím i na kole single tracky, to mě baví a na to se asi těším nejvíc.“

**Projela jste mnoho zemí, a i když není moc času na nějaké velké prohlídky destinací, jež jste navštívila, máte místo, kam byste se ráda vrátila?**

„Nám se naštěstí daří poměrně často vracet na stejná místa, ale vždycky se ráda vracím na X-Games do

Radost po zisku zlaté medaile v Soči. Nadšena byla nejen „Evka“, ale i čeští fanoušci.

The joy after winning the gold medal in Sochi. Not only 'Evka', but all Czech supporters were delighted.



Málokdy se objevují „civilní“ fotky Evy Samkové. Tahle má neopakovatelné kouzlo.

Casual, 'civil' photos of Eva Samková hardly ever appear. This one is unrepeatably glamorous.

## DALŠÍ TĚŽKÉ OBDOBÍ POTOM PŘIŠLO PO OLYMPIÁDĚ V SOČI, KDY JSEM HLEDALA NĚJAKOU MOTIVACI A KDY JSEM ŘEŠILA, CO DÁL.

Aspenu. Tam je to opravdu krásné a skvěle se tam jezdí. Na těch horách je ale víceméně skoro všude dobře. Závody na horách jsou prostě krásné!“

**Náš časopis je také o cestování vlakem a o gastronomii. Chápu, že jezdíte především autem a cestujete rovněž letadlem. Ale přesto: máte nějaké osobní zkušenosti s jízdou vlakem a jaké jídlo máte nejraději?**

„Osobní zkušenosti s vlakem určitě mám. Když jsem jezdila z Vrchlabí do Prahy, bylo přece jen lepší spojení autobusem. Ale vlak mám moc ráda, člověk se může dívat kolem sebe, projíždí krajinou, což je moc hezké a příjemné. Takže když můžu, určitě cestuji vlakem, obzvlášť na Moravu. A jídlo? Sama ráda vařím, takže je ode mne skoro všechno dobré. Mám ráda třeba burratu, což je sýr podobný mozzarella a polosušená rajčata. Ale když je jídlo dobré, tak mám ráda jakékoli.“ ○



# Prague:kids

**Don't let your kids get bored in Prague!**

Pick up your copy of the brand new map **Prague: kids** and unravel dozens of tips and recommendations for the best parks, gardens, museums, toy stores, pastry shops, playgrounds and much more.

[prague.eu/kids](http://prague.eu/kids)

PRA  
PRA  
PRA  
PRA

HA  
GUE  
GA  
G

**Prague  
City Tourism**

**Prague:emotion**





# WINTER QUEEN IN HOT SUMMER

**text:** Aleš Pohořal, **photos:** ČOV/Herbert Slavík, Jan Kasl/Red Bull Content Pool, Snownomads/Martin Bernard, Snownomads/Bobwithcamera

The Olympic champion Eva Samková, the Czech snowboarder, besides being known to our and foreign audiences first of all for her sports achievements, also impressed the public by her painted moustaches, which became a symbol of her success. Moreover, Eva is an occasional photo model and plays the saxophone.

**You are one of the world top sportswomen in snowboard cross – and you are also a double Olympic medallist. Have you had any difficult times in your career? And how did you overcome them?**

‘One of the first hard times in my career was when I had a tear of the knee ligament. That time I realized how much I loved snowboard cross and sports in general. The idea that I could not go back to sports anymore made me sad. But as they say, every cloud has a silver lining. At the same time,

the injury showed me that I had to start doing things properly, to improve my training in general and to work on myself. Another difficult time came after the Sochi Olympics, when I was looking for some motivation and thinking of what to do next. But I knew I wanted to compete and I was just trying to find the joy and the desire to compete.’

**A lot of men assume that if you were also competing for the title of Snowboard Cross Beauty**





**Queen, you would surely have another gold medal. Your ‘modelling’ photos have appeared in various calendars, collections, and magazines.**

**What kind of experience is it?**

‘At the beginning you have to get used to everything that is related to the photo shooting. Of course, I am used to it now. I certainly prefer fast and intense shooting, I like it when everything is over quickly. Although shooting is an interesting experience, at the same time I realize that I like my work as it is. I mean sport.’

**Together with Tomáš Kraus, the double ski cross world champion, you were the main protagonists of the TV series in which you presented your ‘mountain experiences’ to the audience. They must have been a bit dangerous at times, mustn’t they? Can you choose one or two of dozens of those experiences that you have been keeping in mind for a long time?**

‘I think it is mainly freeride, even though there have been many more other experiences. I will keep freeride in my mind for a long time, the freeride in Sölden; it was something special because we also had to get there - and it was a really big freeride - and very dramatic at some moments! Ferrata, that was probably one of the greatest personal overrides in my life, so I am thankful for it as well. And then,



for example, the jump, when I first jumped tandem in Slovenia just during shooting. It impressed me so much and there was such wonderful environment. But I rather perceive the series as a whole and all the shooting was one great experience.’

## EVA SAMKOVÁ

She started skiing at the age of two and switched to snowboarding at the age of seven. She has been competing in snowboarding since she was ten years old. Originally she was dedicated to freestyle snowboarding, then, after fractures of her leg and arm, she switched to snowboardcross and has been doing it since 2008.

Coaches: Marek Jelínek and Jakub Flejšar

### Awards:

The *Athlete of the Year* in the Czech Republic – the best places: second place in 2014, eighth place in 2018

The *Queen of the White Track*: the winner of the public survey in 2014, 2018

### Overview of medals:

#### Gold medals:

2013 - the Winter Universiade in Trentino, Italy

2014 - The Winter Olympic Games in Sochi

2019 - FIS World Championship in Solitude Mountain Resort, USA

#### Silver medal:

2014 - X-GAMES in Aspen

#### Bronze medal:

2018 - the Winter Olympic Games in PyeongChang

#### Medals at Junior World Championships:

2010 - gold medal in Cardrona, New Zealand; 2011 -

gold medal in Valmanenco, Italy; 2013 - gold medal in Erzurum, Turkey

### Are you planning anything similar for the future?

‘Of course we would like to do a sequel, so we will see if it will work out.’

**You have entered the history of snowboard cross primarily with your achievements, but also with painted moustaches under your nose, a symbol of your success. How has this curiosity developed for you? A lot has been written about it. However, can you explain it to our foreign readers in a few sentences?**

‘It all started with a strange event... It was rather egging on than betting. One of our competitors, a friend from Poland, had grown a moustache which was similar to the one the Polish legend of ski jump Adam Malysz had. It happened at the World Championship, I mean my first one in 2011. And just told



him: 'Well, I will also paint a moustache and compete wearing it.' He did not really believe me, but I did so and it was fun. In the end, I came fifth in that World Championship, which was the best result in my career by far. We thought it was pretty funny, so why not go on with it?'

**Your winter season schedule is quite clear. But can you tell us what 'the Winter Queen' does in the summer? What are you looking forward to most in this season of the year?**

'My whole training is going on from May to autumn and winter, so it is a physically more difficult period when you ride a bike, work out, run, focus on athletics, gymnastics, etc. I am also going to a challenging summer camp where there are several training phases. I normally have one to two training sessions a day from Monday to Saturday. I ride single tracks on my bike; I like it and I look forward to it the most.'

**You have travelled to many countries. Although there have not been much time for great sightseeing tours of the places you have visited, is there a place or places you would like to return to?**

'Fortunately, we are often able to return to the same places, but I always like to go back to X-Games in Aspen. It is really beautiful and a great place to ride. But in those mountains, it is pretty much the same almost everywhere. Mountain competitions are just beautiful!'



**Our magazine is also about travelling by train and about gastronomy. I understand that you mainly drive and also travel by plane. But still: do you have any personal train experience and what kind of food do you prefer?**

'I certainly have some personal experience with trains. When I used to go from Vrchlabi to Prague, it was just better to take a bus. But I like travelling by train very much; you can look around, you pass through the landscape, which is very nice and pleasant. So whenever I can, I definitely travel by train, especially to Moravia. And food? I like cooking myself, so almost everything I cook is good. like burrata, which is a kind of cheese similar to mozzarella, and semi-dried tomatoes. But when the food is good, I like any. ○





# Staletí technického důvtipu ve 21 stálých expozicích

DOPRAVA  
ARCHITEKTURA,  
STAVITELSTVÍ A DESIGN  
ASTRONOMIE  
TISKAŘSTVÍ  
FOTOGRAFICKÝ ATELIÉR  
INTERKAMERA  
TECHNIKA V DOMÁCNOSTI

Centuries of Technical Ingenuity  
in 21 Permanent Exhibitions

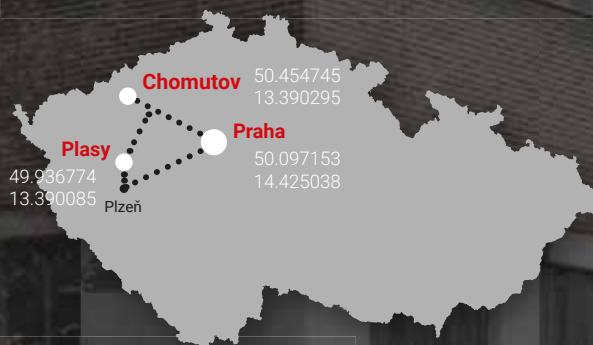


CHEMIE KOLEM NÁS  
MĚŘENÍ ČASU  
HORNICTVÍ  
HUTNICTVÍ  
HERNA MERKUR  
TECHNIKA HROU  
UHELNÝ A RUDNÝ DŮL  
TELEVIZNÍ STUDIO

# NÁRODNÍ TECHNICKÉ MUZEUM

National Technical Museum

[www.ntm.cz](http://www.ntm.cz)



## Centrum stavitelského dědictví NTM v Plasích

Centre for Building Heritage  
of NTM in Plasy

Expozice stavitelství  
Dětská herna  
Kabinet Jana Kaplického  
Expozice stavebně-  
historického průzkumu  
Stavební dvůr

[muzeum-plasy.cz](http://muzeum-plasy.cz)

## Železniční depozitář NTM v Chomutově

Railway Depository  
of NTM in Chomutov

Expozice  
železničních vozidel

[muzeum-chomutov.cz](http://muzeum-chomutov.cz)





# ZAJÍMAVÁ OCHUTNÁVKA, TENTOKRÁT KNIŽNÍ

text: redakce, foto: archiv JLV, Bohumír Golda

Kniha, kterou chystá společnost JLV k 60. výročí vzniku, bude samozřejmě především velmi zajímavou historickou publikací, která zaujme nejen fandů železnice a gastronomie. Její drobnou součástí budou také vzpomínky pamětníků, kteří zažili na vlastní kůži něco, co může být z dnešního pohledu už téměř neuvěřitelné. Jako malou „ochutnávku“ nabízíme dva příběhy, které se opravdu staly. Jeden o „indickém hrobě“ a druhý, který si nezádá se scénářem k akčnímu filmu.



## JAK UDRŽET ČERSTVÉ MASO? ZKUSTE „INDICKÝ HROB“

V minulosti se posádky na jídelních vozech musely potýkat s mnoha věcmi, dnes už nepředstavitelnými, vařilo se na uhelných sporácích (v knize způsobu vaření bude věnován samostatný příběh) a problémem bylo také zachovat čerstvost masa. A to když máte k dispozici jen jednu kuchařskou elektric-

kou ledničku, třeba na trase Praha - Burgas a zpět, kdy cesta tam a zpátky trvala pět dnů a v „zádech“ na zpáteční cestě máte třeba 500 cestujících, kteří pom tom bulharském čekají na české jídlo. Jak se to podařilo, nám prozradil zkušený průvodce Jan Pavelka: „Spokojenost cestujících je vždy prioritou a dokázali jsme je uspokojit za každou cenu. Aby Bylo maso čerstvé i na zpáteční cestě, k tomu jsme používali takzvaný „indický hrob“. V jakémsi bunkru v útrobách vozu jsme umístili ledové kvádry, které se vozily z ledárny na pražské Štvanici, a to po všech jeho stěnách. Přesto, že bylo velké horko, led pomalu ukapával a na mase se vytvořila jakási krusta, která držela maso čerstvé. V Burgasu jsme maso téměř po dvou dnech z ledu vysekali. To maso bylo úplně čerstvé, v jaké kvalitě jste ho tam v Praze dali, tak jste ho v Burgasu našli. Vařili jsme celou noc, a když bylo plno, začali jsme se snídaněmi už ve 4.30.“ Ale podrobnosti jak se vařilo a co všechno se při tom zažilo, budou součástí vzpomínek v uvedené knize. A bude to zajímavé čtení.

## BOŽÍ MLÝNY MELOU I NA KOLEJÍCH

Tenhle příběh je starý tak třicet let. Cestující na hlavním nádraží v Praze nastupují do lůžkového vozu, který směřuje na Slovensko a z rukou průvodce si objednávají nějaký ten „šlaftruňk“ na dobrou a noc a vše se zdá v pohodě. Za několik hodin však půjde





právě průvodci o život a někteří cestující z tohoto vlaku se to dodnes nedozvěděli, protože svojí pohotovost nedával ten, který se staral o pohodlí a bezpečnost, znát. Tedy po letech se nám Martin Matějka světil: „Už při nástupu do lůžkového vlaku jsme udělali vše pro bezpečnost cestujících, dnes už mohu přiznat, že jsme si nosili i vlastní zámky. Navíc jsme cestujícím zdůrazňovali, aby dávali pozor, do volného řetízku, který kromě zámku zabezpečoval kupé, aby si dávali třeba botu, aby byl dostatečně „natažen“, ale hlavně to bylo na nás. Na noc o které mluvím jen tak nezapomenu. Někdy po půlnoci se do vagonu vloupal zloděj, který se snažil cestující okrást. Vyběhl jsem, abych mu v tom zabránil. Ovšem on vytáhl nůž a honil mne po vagonu. Nakonec jsem dramatickou situaci ustál, i když už napřahoval, aby mne bodl. Na košické policii mi pak předložili „plato“ možných pachatelů, bylo jich tak dvě, tři stovky, ale já jsem ho poznal. I tak jsem si uvědomoval, že bych to podruhé nemusel přežít. Útočník nakonec došel odplaty. Při dalším pokusu ho kolega střelil do nohy, a tak jsem mu dal za nás za všechny láhev dobrého pití. Nakonec zloděj přišel o nohu, do které byl postřelen. Boží mlýny melou i na kolejích. Byl to zajímavý zážitek, ale upřímně bych si ho rád odpustil. Nebyl jsem sám, kdo něco podobného zažil, spousta mých kolegů by mohlo vyprávět podobné příběhy.“ Ano, jeden z příběhů zažil i autor tohoto článku. Vracel jsem se v noci z WC v lůžkovém voze a zády ke mně stál svalovec, který si mne nevyšiml a „přesvědčoval“ nožem průvodce, aby za sto tehdy marek dělal „slepého“ a nechal ho vykrást kupé. Toho ani nůž nepřesvědčil a odmítl. Nevím, co by se stalo, kdyby v té chvíli neprocházel vlak policista. Útočník se rychle vytratil. Ale hned jak jsem přišel do kupé, jsem si botu do toho řetízku pořadně „nacpal“ a už jsem neusnul. Ostatní cestující spali klidně...Netušili, že kdyby průvodce ohrožený na životě řekl ano,

tak už by se probudili bez svých peněz i dokladů a to by museli mít ještě štěstí.

## FACKY ODMĚNOU NEVĚRNÍKŮM

Zřejmě si při přečtení titulku řeknete, jakou roli v tom hrají jídelní či lůžkové vozy. Odpověď zní – zásadní. V minulosti jezdil totiž vlak Děvín sestavený z lůžkových vozů, do Bratislavy denně tam a zpět. Nastupovalo se v Praze i v Bratislavě kolem 22. hodiny a ráno zhruba v šest hodin byl vlak v cíli.

Jeden ze záletníků přišel na to, jak využít služebních cest a vzít s sebou milenkku. Nasedli do vlaku v jednom z měst večer, ve vlaku si užili, pak vypustil svou „kolegyni“ na nákupy, vyřídil si své pracovní povinnosti a potom se zase na cestě zpět vše opako-

## SPOKOJENOST CESTUJÍCÍCH JE VŽDY PRIORITY A DOKÁZALI JSME JE USPOKOJIT ZA KAŽDOU CENU.

valo. Ale tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu... Příkladu záletníka následovali další muži, takže nakonec na Slovensku měl tento vlak přezdívku „oplodňovák“. Záletníci podcenili ovšem intuici svých manželek a také závistivost „kamarádů“, kteří si takto užít nemohli a „práskali“ podrobnosti jejich manželkám. To, co se událo na bratislavském nádraží, na to mám živou osobní vzpomínku. Jezdil jsem často tímto vlakem – podotýkám, že sám. Manželky čekaly na své muže tajně u vlaku a ti, když vystupovali a loučili se se svými milenkami polibkem, vyrazila skupina lýtých žen a své manžely a jejich doprovod zfackovala

takovým způsobem, že jsem už nikdy nic podobného neviděl. Totéž se stalo v Praze. Vlak byl potom manželkami hlídán, dokonce jsem i slyšel, jak se dohadují, která a kdy bude držet hlídku, takže byl záletníkům „zatnut tipes“. Tehdy, před čtyřiceti lety, se ovšem bylo lehčí skrývat. Dnes by to určitě někdo sdílel na sociálních sítích, případně by se video z některé „akce“ objevilo i na YouTube. Navíc už služebních cest díky elektronizaci výrazně ubylo a Děvín už také nejedí... ○





# AN INTERESTING TASTING, THIS TIME THE 'TASTING' OF A BOOK

text: redakce, foto: archiv JLV, Bohumír Golda

The book that is being prepared by JLV company for the 60th anniversary of its foundation will be, of course, a very interesting historical publication that will attract not only railway and gastronomy fans. A small part of the book contains memories of contemporary witnesses, who share their first-hand experiences that could sound almost unbelievable from today's point of view. As a little 'tasting', we offer the reader two true life stories from the book. One is about an 'Indian grave' and the other is just as good as an action film scenario.

## HOW TO KEEP MEAT FRESH? TRY USING THE 'INDIAN GRAVE'!

In the past, dining car crews had to deal with many things, which are now unimaginable; food was cooked on coal stoves (cooking methods are described in a separate story in the book) and preserving freshness of the meat was a big issue too. Imagine having to do it if you only have one electric fridge at your disposal, for example, on the route from Prague to Burgas, Bulgaria, and back, which was a five-day return journey, and 'behind your back' there are 500 passengers, who are waiting for the Czech food after having that Bulgarian... Jan Pavelka, who is an experienced conductor, reveals the secret: *'Our passengers' satisfaction is always a priority and we have been able to satisfy them at all costs. In those days, to keep the meat fresh also on the way back, we used the 'Indian grave' as we called it. Deep inside the carriage there was some kind of bunker and all over its walls we would place big ice*



*cuboids, which had been carried from the ice storage at Štvanice in Prague. Even though the ice was slowly melting and dripping because of the summer heat outside, the meat in the bunker was still covered with a kind of ice crust, which kept it fresh. Then, in Burgas, almost after two days of the journey, we would hew the meat out of that storage. The meat was fresh and when we used it in Burgas, it was just the same quality as it had been in Prague. We would cook all night, and if the train was full, we would start making breakfast at 4.30 am.'* But you can read about the details of how they cooked and what they experienced while cooking in other memories in this part of the book. And it will be enjoyable reading.

## GOD'S MILL GRINDS... EVEN ON THE RAILS

This story is thirty years old. At the Prague Main Railway Station, passengers boarded a carriage going to Slovakia, then some of them ordered a 'goodnight drink' from the conductor and everything seemed great. However, what happened a few hours later was a matter of life and death for the conductor although some of the passengers on that train have not learned about it until today because the one who was responsible for their comfort and security made no sign of what was going on. After many years, Martin Matějka confided to us: *'Right after getting on the couchette train, conductors used to do everything for the safety of the passengers, and*





today I can confess that we even used to carry our own locks. In addition, we warned the passengers that the chain on the compartment door, which secured it besides the lock, was too loose and they should put something, for example a shoe, to make it 'stretched' enough; but that issue of security was mainly our responsibility. I will never forget the night I am talking about. Sometime after midnight, a robber broke into the carriage and tried to rob the passengers. I ran to prevent him from doing so. But he pulled out a knife and chased me through the carriage. In the end, I handled that dramatic situation, even though he had already raised his hand to stab me. Later, the police in Košice, Slovakia, showed me plenty of photos of possible offenders, there were two or three hundred of them, but I recognized the robber. Still, I realized that I if it happened to me for the second time, I might not survive. The attacker finally got what he deserved. In another attempt at robbing on the train, a colleague of mine shot him in the leg; I later gave the colleague a bottle of good drink to say thank you on behalf of all of us, conductors. Eventually, the robber lost the leg in which he had been shot. God's mill grinds slow but sure on the rails too. It was an interesting experience, but honestly speaking I would gladly have given it a miss. I am not alone who has experienced such a thing, many of my colleagues could tell similar stories.' Yes, one of such stories was also experienced by the author of this article. Once I was returning from the toilet in the couchette car at night, and there was a muscle-man standing in the passageway, his back was towards me and he did not notice me. He was holding a knife and 'persuading' the conductor to 'turn a blind eye', offering him one hundred German marks so that the conductor let him rob a compartment. The conductor was not convinced even by the knife and refused to do so. I do not know what would have happened if a police officer had not been patrolling the carriage at that moment. The attacker quickly vanished. But as soon as I came to my compartment, I stretched the door chain with a shoe and I did not sleep any more. The other passengers were sleeping quietly... They did not even know that if the conductor, whose life had been endangered, had said yes, they would have woken up without their money and papers, which still would have meant good luck for them compared to what could have happened.

### SLAPS AS REWARDS FOR CHEATERS

After reading the headline, you will obviously wonder what the role of dining or sleeping cars could be in this matter. The answer is: their role was crucial. In the past, the *Děvín* trains, which consisted of sleeping cars, used to run from Prague to Bratislava every day back and forth. Passengers would board

the train in Prague or in Bratislava at around 10 p.m. and at about six o'clock in the morning they would arrive at the terminus.

Once, a philanderers figured out how to take advantage of his business trips and took his lover with him. They boarded the train in one of the cities in the evening, then enjoyed themselves on the train, after that he released his 'colleague' for shopping, handled his business matters, and then everything repeated on the way back. But as the proverb goes, 'The pitcher goes so often to the well, that it is broken at last.' Other men followed the example of that philanderer and so a nickname of that train service appeared in Slovakia – 'Fertilizer'. However, those cheaters underestimated the intuition of their wives as well as the envy of their 'friends' who could not enjoy themselves that way and 'ratted out' the details to their wives. What happened at the Bratislava railway station one day is my live personal memory. I used to take that train quite often – and I would like to emphasize – *I travelled alone*. Some wives had been waiting for their husbands secretly near the train. When their spouses were leaving the train kissing their lovers goodbye, the group of fierce women set off and slapped their husbands' and their escorts' faces in such a way that, since then, I have never seen anything like that again. The same thing happened in Prague. The train was thereafter watched by the wives, and I even heard some of them arguing about who and when was going to keep the watch. Thus, the wives 'tightened the screws' on the philanderers. In those days, forty years ago, it was easier to hide, though. Nowadays, people would certainly share such things on social networks, or a video of some of 'the actions' would appear on YouTube. Moreover, the numbers of business trips have been reduced significantly thanks to electronification since then, and, in addition, the *Děvín* trains do not run anymore... ●





# KARLOVARSKÝ FESTIVAL

## LETOS PO ČTYŘIAPADESÁTÉ

text: redakce, foto: KVIFF

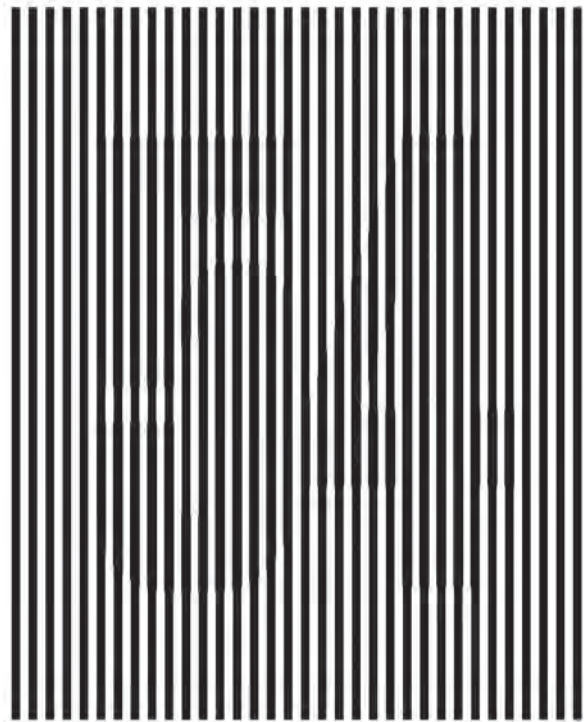
Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary patří k největším a nejznámějším kulturním akcím v České republice. Letos se uskuteční již jeho čtyřiapadesátý ročník, který proběhne v tradičním lázeňském městě od 28. června do 6. července.

Karlovarský festival každoročně přitahuje tisíce návštěvníků především neopakovatelnou atmosférou. Za originální filmovou nabídkou i desítkami doprovodných akcí sem přijíždějí jak skalní fanoušci filmů, tak filmoví profesionálové, ale i ti, kteří chtějí strávit chvíle odpočinku ve společnosti přátel, s nimiž sdílejí filmové zážitky.

Jako každoročně uvede karlovarský festival téměř dvě stovky titulů, nejen z nejnovější produkce, ale připraveny jsou i zajímavé retrospektivy nebo profily světových i domácích filmařských osobností. Festival tradičně oceňuje známé filmové tvůrce. Cenu prezidenta MFF Karlovy Vary v letošním roce získá kameraman Vladimír Smutný, který je znám především jako autor obrazové složky většiny filmů režiséra Jana Svěráka. Jako kameraman je podepsán nejen pod oscarovým snímkem Kolja, ale také pod laskavými příběhy jako byly Vratné lahve nebo Po strništi bos.



54th Karlovy Vary International Film Festival



June 28 – July 6 2019

www.kviff.com

54. MFF Karlovy Vary připomene 30. výročí sametové revoluce výběrem sedmi filmů natočených v letech 1989–1992. Ve vybraných snímcích, které vznikly na pomezí rozpadající se totality a „divokých devadesátek“, silně rezonuje nově nabytá svoboda tvoření, kdy jedinou hranicí byla režisérova fantazie. Diváci si tak budou moci v sekci Bez cenzury připomenout například kultovní muzikál Tomáše Vorla Kouř, drama Ireny Pavlaskové Čas sluhů nebo české režisérské legendy – Věru Chytilovou a její komedii Dědictví aneb Kurvahošigutentag nebo Jana Němce a jeho první český porevoluční snímek V záru královské lásky.

V rámci 54. ročníku pokračuje Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary v tradici premiér klasických českých filmů, které byly vybrány pro digitální restaurování. Pro letošní ročník je připraveno jedno ze stěžejních děl československé nové vlny 60. let, film režiséra Juraje Herze Spalovač mrtvol.

Pokračuje i tradice unikátních znělek karlovarského festivalu, kdy se premiérově představí nová znělka s držitelkou Ceny prezidenta MFF KV, herečkou Jiřinou Bohdalovou.

Pro diváky a návštěvníky je připraven také různorodý doprovodný program, který zahrnuje koncerty a hudební vystoupení, například v multižánrovém pop-up klubu Kaiser 54, jehož domovským prostorem se již druhý rok stanou historické Císařské lázně. Navštívit můžete i výstavy fotografií nebo se zúčastnit zajímavých besed s tvůrci, které festival pořádá pod názvem KVIFF Talks. ●





# KARLOVY VARY FESTIVAL

## THIS YEAR FOR THE 54<sup>th</sup> TIME

**text:** editors, **photos:** KVIFF

The Karlovy Vary International Film Festival is one of the largest and most famous cultural events in the Czech Republic. This year, the 54<sup>th</sup> event will take place in the traditional spa town of Karlovy Vary from 28<sup>th</sup> June to 6<sup>th</sup> July.

Every year, the Karlovy Vary festival attracts thousands of visitors, primarily thanks to its unique atmosphere. Both diehard supporters and film professionals come here to see the original film offerings and dozens of accompanying events are attended, as well as those who want to spend moments of rest in the company of friends with whom they share film experiences.



Plné sály provázejí Karlovarský filmový festival. Cinemas are full during the Karlovy Vary International Film Festival.

As every year, the Karlovy Vary festival will present almost two hundred film titles, not only from the latest production, but also interesting retrospectives and profiles of world and domestic filmmakers. The festival traditionally awards famous filmmakers. This year, the Karlovy Vary IFF President's Award will be given to Vladimír Smutný, the cameraman who is known primarily as the author of the pictorial part of most of

Jedním z hostů v historii festivalu byl i francouzský herec Jean Reno  
French actor Jean Reno was one of the guests in the history of the festival.

the films by film director Jan Svěrák. As a cameraman, he signed not only under the Oscar-winning film Kolya, but also under kind-hearted films such as Returnable Bottles and Barefoot on Stalks.

The 54<sup>th</sup> Karlovy Vary IFF will be commemorating the 30th anniversary of the Velvet Revolution by selecting seven films made from 1989–1992. In the selected films, which were created on the borderline of crumbling totalitarianism and 'the wild nineties' and where the only border was the film director's imagination, the newly acquired freedom is strongly resonated. Thus, in the section 'Without Censorship' the audience will be able to recall the cult musical *Smoke* by Tomáš Vorel, the drama *The Time of Servants* by Irena Pavlásková, the Czech legendary film directors – Věra Chytilová with her comedy *The Legacy or Damn, Guys, Guten Tag* and Jan Němec with his first Czech post-revolutionary film *In the Flames of Passion of Royal Love*.

As part of the Karlovy Vary International Film Festival 54th year's programme, it continues in the tradition of the premieres of classic Czech films which have been selected for digital restoration. One of the pivotal works of the Czechoslovak New Wave of the 1960s, *The Cremator*, a film by director Juraj Herz, has been prepared for this year.

The tradition of the unique festival signature tunes continues with the introduction of a new festival signature tune by the actress Jiřina Bohdalová, the winner of the Karlovy Vary IFF President's Award.

There is also a varied accompanying programme for spectators and visitors, which includes concerts and musical performances held in the places like Kaiser 54, the multi-genre pop-up club, whose home space will be the historic Imperial Spa for the second year in a row. You can also visit photo exhibitions or take part in interesting discussions with the creators, which will be organized within the festival under the name KVIFF Talks. ●





Goethova vyhlídka se objevila po renovaci opět v plné kráse.  
Goethe's Lookout Tower reappeared after the renovation in all its beauty.

# TAJE KARLOVÝCH VARŮ VYVĚRAJÍ JAKO PRAMENY

**text:** redakce, **foto:** Infocentrum Města Karlovy Vary, archiv

Léčivé účinky karlovarských pramenů na lidský organismus jsou většinou známy, ale v tomto městě můžete objevit i kouzlo zajímavých památek a příběhů, které jsou často obestřeny tajemstvím.

## OTEVŘENÁ GOETHOVA VYHLÍDKA

Památku, která chátrala řadu let, se nedávno objevila znovu ve své původní kráse. Vyhlídka z roku 1899 byla opravena za 40 milionů korun. Stojí opravdu za to udělat si výšlap k této zajímavosti, která je přístupná v sobotu a v neděli, ale i zvenčí skýtá kouzelný pohled. V roce 1887 vyrazila na výšinu rakouská arcivévodkyně belgická princezna Stefanie, manželka korunního prince Rudolfa Habsburského. Ohromena výhledem z tehdy holého vrcholu navrhla, aby na něm byla postavena rozhledna. Během 10 měsíců na přelomu let 1888-1889 následně proběhla samotná stavba honosného pseudogotického objektu výletní restaurace s vyhlídkovou věží. Od roku 1957 se stavba jmenuje Goethova vyhlídka.

## BÁSNÍK A ULRIKA

Na německého básníka se tu hodně vzpomíná. Již jako dvaasedmdesátiletý kmet požádal o ruku svou sedmnáctiletou lásku Ulriku von Lewetzov, a když ho odmítla, do Čech už nikdy nepřišel. Ovšem spekuluje se i o tom, že sňatku zabránila její matka, se kterou se básník také stýkal, a objevily se i názory, že ke svatbě nedošlo proto, že Ulrika mohla být jeho slutečnou dcerou. Ještě mnohem a mnohem více jsme se toho dozvěděli na procházce historií města s průvodkyní.

## ZELENÁ TŘINÁCTKA

Jestliže si prohlédnete výčet pramenů s ozdravnou vodou, jsou tyto číslovány od jedničky do dvanáct-





ky a následují čísla 14 a 15. Hádanku, proč výčet léčivých pramenů neobsahuje číslo třináct, by jistě hodně lidí vyřešilo, ale rozhodně ne všichni. Číslo 13 patří prameni, který sice nevyvěrá ze země, ale vytvářejí ho lidské ruce podle historického receptu – Karlovarské Becherovky. Likér s nádechem zelené barvy má i své „bratříčky“, ať už je to Lemond, anebo KV14 či sladký Cordial. Vše, co se tohoto nápojového skvostu týče, můžete najít v Muzeu Becherovky, kde se seznámíte s výrobou a historií tohoto likéru, ale můžete zde rovněž ochutnat vzorky výše jmenovaných lihovin. A pokud se vám bude zdát, že průvodkyně vypadá na svůj věk velmi mladě, pak je to jistojistě tím, že pije čtyři centilitry tohoto nápoje denně. A prý, když toto denní penzum dodržíte, určitě to prospěje vašemu zdraví. Mimochodem jedinou ženou a posledním členem z rodu Becherů, kdo znal tajemství Becherovky, byla Hedda Becherová, která se dožila 93 let a která pila toto množství prakticky každý den. Doufám, že zastánci tvrdého abstinentsmu mne nebudou obviňovat z propagace alkoholu.

## LÉČENÍ VODOU A JEŠTĚ NĚCO NAVÍC

Abych si to u případných odpůrců alkoholu tak trochu vyžehnil, zmíním se o tom, jak blahodárně působí léčivé prameny a co ještě můžete získat navíc. Začneme však krátkou historií objevení léčivých pramenů. Traduje se, že na lovu, na který se vydal císař Karel IV., jeho pes pronásledoval jelena. Náhle lovci zaslechli psí nárek. Nebylo to ovšem proto, že ho poranila zvěř, ale proto, že pes spadl do vařící tůně. Nebyl však opařen, ale naopak, rány se mu po tom pádu zacelily. Poté, kdy o tom zaslechl císař, namočil svou nemocnou nohu do této vody a ta se mu vyléčila. A tak začala éra lázeňství. V současné době mají Karlovy Vary 81 minerálních pramenů, přístupných je jich z tohoto množství patnáct. Největším současným pramenem je Vřídlo, ze kterého tryská voda o teplotě 73,4 °C. V místním muzeu se můžete dozvědět více nejen o této zajímavosti, ale i o historii Karlových Varů. A pokud se už zotavíte díky léčivým pramenům vnitřně, můžete pro svou krásu a zdraví udělat také něco z vnějšku. Působí tu lídr evropské laserové medicíny Asklepion, takže během pobytu můžete využít jeho služeb v různých karlovarských pobočkách (centrála sídlí v Praze), které jsou umístěny v zajímavých hotelích Bristol, Dvořák a Savoy Westend hotel. Nabízejí mimo jiné omlazení laserem Fotona a další spoustu jiných zákroků. Právě již zmíněný Savoy Westend hotel leží na krásném místě s vyhlídkou na Karlovy Vary.

## O OPLATKÁCH A ZVLÁŠTNÍCH NÁZVECH

Samozřejmě že ochutnání tradičních Karlovarských oplatek patří ke koloritu procházky městem, ale

můžete navštívit i spoustu zajímavých restaurací a kaváren s ještě zajímavějšími názvy, jako je třeba Špunt a Knoflík anebo kavárna Lékárna.

## SPOLEČNĚ DO UNESCO

Není divu, že Karlovy Vary usilují o zápis do památek UNESCO v projektu Slavné lázně Evropy. Vedle Karlových Varů, Mariánských Lázní a Františkových Lázní jsou na společném seznamu německá města Baden-Baden, Bad Ems a Bad Kissingen, belgické město Spa, francouzské Vichy, italské Montecatini Terme, rakouské město Baden u Vídně a City of Bath v Anglii.

## FESTIVAL A THERMAL

Mezinárodní filmový festival v Karlových Varech, který má tradiční zázemí v hotelu Thermal, napíše letos už svou 54. kapitolu. Této akci věnujeme v tomto čísle samostatný článek. ●

**A POKUD CHCETE VĚDĚT JEŠTĚ VÍCE, OBRAŤTE SE NA MÍSTNÍ INFOCETRUM. „NASYPE“ DO VÁS TOLIK ZAJÍMAVOSTÍ, ŽE JE BUDETE VSTŘEBÁVAT ZA POMOCI MÍSTNÍCH LÉČIVÝCH PRAMENŮ VČETNĚ TOHO TŘINÁCTÉHO JEŠTĚ DOST DLOUHO.**

Hotel Savoy je nejen krásný na pohled, ale skvěle vybavený i uvnitř.

The Savoy Hotel is not only beautiful at sight but also has superbly furnished interior.





Pohled do interiéru Karlovarského divadla.  
The interior of the Karlovy Vary Theatre.

# SECRETS OF KARLOVY VARY SPRING TO THE SURFACE

**text:** editors, **photos:** Karlovy Vary Information Center, archives

The healing effects of Karlovy Vary springs on the human body are quite well-known, but there is something more that you can discover in this city – the charm of interesting sights and stories, which are often under lock and key.

## GOETHE'S LOOKOUT TOWER

The monument, which was going to rack and ruin for many years, has recently reappeared in its original beauty. The repairs of the monument, which was built in 1899, cost 40 million Czech korunas. It is well worth going up the hill and to see this attraction, which, moreover, offers a magical view from outside and is accessible on Saturdays and Sundays. In 1887, Princess Stefanie, the Austrian Archduchess, the wife of Crown Prince Rudolf of Habsburg, set out to the hill. Amazed by the view from the peak, which was bare at that time, she suggested building a lookout tower in that place. In the course of 10 months at the turn of 1888-1889, the construction of the magnificent pseudo-Gothic building of the restaurant for trip-makers with a lookout tower took place. Since 1957 the building has been called Goethe's Lookout Tower.

## THE POET AND ULRIKA

The German poet is remembered a lot here. As an already 72-year-old patriarch, he made a marriage proposal to his seventeen-year-old love, Ulrika von Lewetzov, and after being refused, he never came to Bohemia again. However, it has been also speculated that Ulrika's mother, who had also had an affair with the poet before, prevented them from marriage. There have also been some opinions that the wedding did not occur because Ulrika could have been the poet's daughter. We have learned a lot more about the city's history while strolling along the streets with a tourist guide.

## THE GREEN THIRTEENTH

If you look at the list of curative water springs, you will find out that they are numbered from one to





Zahájení lázeňské sezóny provázela řada kulturních vystoupení.  
The opening of the spa season was accompanied with a number of performances.

twelve, followed by numbers 14 and 15. The puzzle, why the list of healing springs does not contain the number thirteen, would certainly be solved by many people, but definitely not by everyone. Number 13 belongs to the spring that does not sprout from the ground. This spring is created by human hands according to a historical recipe – it is Karlovarska Becherovka, a herbal liqueur. The green colour

V restauraci Špunt a Knoflík vám nabídnou s úsměvem mnoho dobrot, třeba maxihamburger.  
In the Špunt & Knoflík ('Stopper & Button') restaurant they will offer you lots of delicacies, for example a maxi-burger.



liqueur also has its 'little brothers' – the Lemond, the KV14 and the sweet Cordial. All that is related to this beverage gem can be found in the Becherovka Museum, where you will learn about the production

---

**AND IF YOU WANT TO FIND OUT MORE, CONTACT THE LOCAL INFORMATION CENTRE. THEY WILL 'SHOWER' YOU WITH SUCH A HUGE AMOUNT OF INFORMATION THAT IT WILL TAKE YOU QUITE A LONG TIME TO ABSORB IT WITH THE HELP OF LOCAL HEALING SPRINGS, INCLUDING THE SPRING NUMBER THIRTEEN.**

---

and history of this liqueur and sample the above-mentioned spirits as well. And if the tourist guide seems to be looking very young for her age, then the reason must be that she drinks four centilitres of this beverage a day. And apparently, if you keep this kind of daily drinking regime, it will certainly benefit your health. By the way, the only woman and the last member of the Becher family who knew the secret of Becherovka was Hedda Becherová, who lived to 93 years and drank this amount virtually every day. I hope that hard-abstainers will not blame me for promoting alcohol.



Stánky lákaly návštěvníky Karlových Varů na nejrůznější dobrotu.  
Plenty of market stalls tempted the visitors to try various delicacies.

## WATER TREATMENT AND SOMETHING MORE

To make amends to potential alcohol opponents, I will mention how beneficial the healing springs are and what more you can get from them. But let's start with a brief history of the discovery of the healing springs. It is said that once Charles IV the Emperor set out for hunting and his hound chased a deer. Suddenly, the hunters heard the hound whine. However, the dog was whimpering not because it had been injured by a wild animal, but because of having fallen into a boiling pool. Luckily, the dog was not scalded; on the contrary, the wounds that had been caused by the fall healed. After the Emperor heard of it, he dipped his sick foot into that water and the foot was cured. And so the era of balneology began. At present, Karlovy Vary has 81 mineral springs, fifteen of which are accessible. The largest current spring is Vřídlo, the spring fountain of hot water, whose temperature is 73.4 ° C. In the local museum you can learn not only about this place of interest, but also about the history of Karlovy Vary. And while you are recuperating internally thanks to the healing springs, you can also improve your body externally and do something for your beauty and health. The leader of European laser medicine – Asklepiion medical centre with headquarters in Prague – operates here, so during your stay you can use its services at the various Karlovy Vary branches, which are located in some remarkable hotels such as the Bristol Hotel, the Spa Hotel Dvořák and the Savoy Westend Hotel.

They offer various treatments such as Fotona laser skin rejuvenation and many other cures. The already mentioned Savoy Westend Hotel is situated in a beautiful location with a view of Karlovy Vary.

## ABOUT WAFERS AND SPECIAL NAMES

Of course, the taste of traditional Karlovy Vary wafers creates the flair of the city walk, but you can also visit many interesting restaurants and cafes, whose names sound even more interesting, such as the *Špunt & Knoflík* ('Stopper & Button') restaurant and the *Lékárna* ('Pharmacy') café.

## TOGETHER TO UNESCO

It is no wonder that Karlovy Vary seeks entry into the UNESCO World Heritage within the project Great Spas of Europe. In addition to Karlovy Vary, Mariánské Lázně and Františkovy Lázně in the Czech Republic, on the list there are the German cities of Baden-Baden, Bad Ems and Bad Kissingen, the Belgian city of Spa, Vichy in France, Montecatini Terme in Italy, the Austrian city of Baden near Vienna and the City of Bath in England.

## FESTIVAL AND THERMAL

The Karlovy Vary International Film Festival, which has a traditional background at the Spa Hotel Thermal, is writing Chapter 54 of its history this year. A separate article is dedicated to this event in this magazine. ●



# BECHEROVKA®

NÁVŠTĚVNICKÉ  
CENTRUM  
VISITOR CENTRE



Otevřeno: úterý–neděle | 9.00–17.00

Open: Tuesday–Sunday | 9:00 a.m. – 5:00 p.m.

Becherplatz, T. G. Masaryka 282/57, Karlovy Vary

Tel.: +420 359 578 142, E-mail: [vstupenky@pernod-ricard.com](mailto:vstupenky@pernod-ricard.com)

[www.becherovka.com](http://www.becherovka.com)



# LÁZNĚ NA ZKOUŠKU? JE TO MOŽNÉ!

text: redakce, foto: archiv

Rádi bychom si vyzkoušeli některé věci, než do nich „ostře“ odstartujeme. U manželství, prvního rande či výchovy dětí to dost dobře nejde, ale lázně si vyzkoušet můžete! Zvláště v nádherném prostředí Františkových Lázní.

Čeká vás výborné ubytování, skvělá polopenze (s možností dokoupení plné penze) a samozřejmě to nejdůležitější – léčebné procedury: 1x suchá masážní vana, 1x uhličitá koupel, 1x relaxační koupel, 2x parafinový zábal rukou, 1x aromatická masáž částečná, 1x oxygenoterapie v délce trvání jedné hodiny.

A také příjemný bonus – neomezený vstup do Aquafora s mnohými atrakcemi. Parkování poblíž



## Ceny jsou příznivé:

### Hotel Goethe\*\*\*

Dvoulůžkový pokoj 9380 Kč  
 Jednolůžkový pokoj 10 150 Kč  
 Informace a rezervace: 354 204 000,  
 recepce@spahotel-goethe.cz  
[www.spahotel-goethe.cz](http://www.spahotel-goethe.cz)

### Hotel Savoy\*\*\*\*

Dvoulůžkový pokoj 10 430 Kč  
 Jednolůžkový pokoj 11 340 Kč  
 Informace a rezervace: 354 203 000  
 recepce@spahotel-savoy.cz  
[www.spahotel-savoy.cz](http://www.spahotel-savoy.cz)

hotelu je v ceně pobytu stejně jako vstup na hudební produkci v hotelu Savoy. ●

## TRIAL VERSION OF SPA CURE? POSSIBLE!

text: editors, photos: archives

All of us would like to try out certain things before starting to do them 'for real'. It is probably not a good idea for entering into marriage, going to the first date or raising children, but you can go for a trial version of cure at the spa! Especially in the beautiful environment of the *Františkovy Lázně* spa resort.

You will enjoy perfect accommodation, excellent half board (with the option of buying a full board) and of course the most important – therapeutic treatments, which include one dry massage bath, one carbonic bath, one relaxing bath, two paraffin wrap treatments for your arms, one partial aromatic massage, one oxygen therapy treatment of one hour's length.

There is also a pleasant bonus – the unlimited entry to the Aquaforum Park with its numerous

water attractions. Parking near the hotel is included in the price of your stay as well as admission to the music performances at the Savoy Hotel. ●



## The prices are favourable:

### Hotel Goethe\*\*\*

Double room at 362 EUR,  
 Single room at 390 EUR  
 Information and booking: +420 354 204 000,  
 recepce@spahotel-goethe.cz  
[www.spahotel-goethe.cz](http://www.spahotel-goethe.cz)

### Hotel Savoy\*\*\*\*

Double room at 400 EUR  
 Single room at 435 EUR  
 Information and booking: +420 354 203 000  
 recepce@spahotel-savoy.cz  
[www.spahotel-savoy.cz](http://www.spahotel-savoy.cz)



# Cesta za zážitky začíná s aplikací **Vlakem na výlet**



Inspirujte se na [www.cd.cz/vlakemnavylet](http://www.cd.cz/vlakemnavylet)  
nebo si rovnou stáhněte aplikaci.



**České dráhy**  
Národní dopravce



# VLAKEM NA VÝLET I V MOBILNÍ APLIKACI

text: redakce, foto: archiv ČD

Nezáleží na tom, zda se rozhodnete vyrazit do Mokropsů anebo třeba do Karlových Varů, Mariánských či Františkových Lázní. Inspiraci vám vždy pomůže načerpat zbrusu nový cestovní portál Vlakem na výlet, který je už od dubna dostupný v nové, mobilní aplikaci a na webových stránkách Českých drah.



České dráhy pro inspiraci všech zákazníků připravily nový cestovatelský portál Vlakem na výlet. Ten už nyní obsahuje více než 600 tipů na výlety po všech regionech České republiky, které jsou členěny do mnoha kategorií – pro rodiny s dětmi, pro mladé, pro turisty anebo třeba pro gurmány a jedlíky. Obsah portálu Vlakem na výlet bude průběžně rozšiřován a doplňován o zajímavé akce, kam se dá vždy dobře dojet vlaky Českých drah. Portál je už od dubna dostupný v nové, interaktivní mobilní aplikaci (pro Android a iOS) anebo na webu [www.cd.cz/vlakemnavylet](http://www.cd.cz/vlakemnavylet).

## INTERAKTIVNÍ PRŮVODCE VÝLETNÍKA

Mobilní aplikace Vlakem na výlet je kromě základní nabídky výletů i interaktivním průvodcem výletníka, který ho prostřednictvím mapy a jednotlivých mezizastávek provází celým výletem. Cestovatelé už nemusí čerpat z dalších mobilních aplikací anebo tištěných map a přemýšlet, kudy se od nádraží vydat. Pokud chcete mít jistotu, že vás průvodce „neopustí“ na místech s horším pokrytím signálu mobilních operátorů, vybraný výlet si uložte do mobilní aplikace, například prostřednictvím ČD

Wi-Fi ve vlacích. Po vystoupení z vlaku aplikace sama nabídne zahájení výletu. Jakmile výletník dorazí do některé mezizastávky, aplikace mu sdělí zajímavé informace o daném místě.

## A NĚCO NAVÍC

Samostatnou kategorií jsou Hravé výlety, které mají po cestě pro vás připravenou také řadu zastávek se soutěžními otázkami, za něž získáte nejvíce ČD bodů. Odměna je i za každou správně zodpovězenou otázku. V podkategorii Hravé výlety pro děti provází rodiče a jejich ratolesti výletem mimozemšťan ToTo. Děti se díky zajímavému příběhu dozvědí i mnoho z historie navštíveného místa. Tento typ výletu je vždy doplněn pěknými obrázky a audiostopou. Interaktivní výlety pro dospělé zase nabízejí možnost během výletu řešit různé zábavné otázky související s daným místem.

Speciální obsah je vytvořen také v kategorii Vlakofanda, která v žádném jiném portálu v Česku nemá obdoby. Všichni železniční fanoušci si zde mohou vybrat z bohatého přehledu muzeí, železničních zajímavostí a tipů na romantické tratě či nostalgické jízdy. ●





# ON A TRIP BY TRAIN ALSO AVAILABLE AS A MOBILE APPLICATION

text: editors, photos: ČD archives

Wherever you decide to go – whether to Mokropsy or to Karlovy Vary, to Mariánské Lázně or to Františkovy Lázně – you will always be inspired by the brand new travel portal *Vlakem na výlet* ('On a Trip by Train'). It became available as a new mobile application and on the Czech Railways website in April.

To inspire all customers, Czech Railways have prepared a new travel portal. It now contains more than 600 tips for trips in all regions of the Czech Republic, which are divided into numerous categories: for families with children, for young people, for tourists, for gourmets and foodies, etc. The contents of the portal *On a Trip by Train* will be continuously extended and supplemented with interesting events which can always be reached by Czech Railways trains. Since April 2019 the portal has been accessible through the new interactive mobile application (for Android and iOS) and at [www.cd.cz/vlakemnavylet](http://www.cd.cz/vlakemnavylet).

## INTERACTIVE GUIDE FOR TRIP-MAKERS

The mobile application *On a Trip by Train*, in addition to its basic offer of trips, is an interactive guide for trip-makers, which guides them throughout the whole trip using a map and particular intermediate stops. They no longer need to look for information in other mobile apps or printed maps, or think hard where to go from the station. If you want to be sure that the guide does not 'abandon' you in places with insufficient mobile signal coverage, you can save the selected trip in your mobile application, for example, via Wi-Fi provided on Czech Railways trains. After you exit the train, the application will automatically offer to start the chosen trip. As soon as you arrive at an intermediate stop, the application will give you some interesting information about the place.

## AND SOMETHING MORE

Playful Trips is a separate category, which has a number of stops with competition questions for answering which you will get the most Czech Railways points. There is also a reward for every correctly answered question. In the subcategory Playful

Trips for Children, parents and their children are accompanied throughout the trip by ToTo the alien. Thanks to an interesting story, the children will learn a lot about the history of the visited place. This type of tour is always accompanied by beautiful pictures and an audio track. Interactive tours for adults, in turn, offer the opportunity to do various place-related fun tasks during the trip.

A special content has also been created for the Train Fan category, which is unique and cannot be seen on any other portal in the Czech Republic. Here, all railway fans can choose from a rich overview of museums, railway attractions and tips for romantic tracks or nostalgic rides. ●





# ŽELEZNIČNÍ NÁDOBÍ

text: Ludvík Losos, foto: Petr Hrubeš

Nádobí jako takové je v našem běžném pojetí spojeno s přípravou jídla a jídlem jako takovým. Samozřejmě pojem nádobí je povšechný a může se vztahovat i na jiné druhy nádob, užívaných k jiným účelům než kuchyňské technologii. Nádobím můžeme, i když to odborníkům zní pak trochu pejorativně, nazývat i chemické sklo nebo lékárnický porcelán, zdrobnělým výrazem nádobíčko pak označujeme leccos, od rybařských prutů až po různé orgány. To ale není předmětem tohoto příspěvku.

Nádobí samo, sloužící k přípravě a servírování pokrmů se vždy vyznačovalo určitou rozmanitostí, danou jednak způsobem přípravy jídla, jednak různými způsoby jeho podávání. To se týká právě stravování při cestách. Lidé se odjakživa při cestách, zejména delších, byli nuceni také žít. V době předželezniční bylo běžné mít jídlo s sebou nebo se stravovat v zájezdních hostincích. Tehdejší cestující používali jednoduché proutěné košíky (ze kterých se pak vyvinuly speciální piknikové koše) a do nich ukládali běžné domácí nádobí. Movitější cestovatelé měli již v období baroka k tomu účelu zhotovené kazety, které obsahovaly veškeré nádobí potřebné ke stolování, od talířů, příborů, slánek až po různé druhy skla. Kožené, sametem vyložené kazety zaručovaly, že při otřesech kočárů nedojde nádobí k úhoně. Nádobí do kazet bylo ale již tvarově přizpůsobeno účelu, především potřebě bezpečného a praktického ukládání. Tyto základní vlastnosti se pak přenesly i na nádobí užívané v železničním provozu. U prvních železničních tratí v Evropě byly nádražní restaurace jen ve velkých městech, neřešily ale potřebu občerstvení ve vlacích. Velice záhy se však tato služba rozvinula, a právě nádražní restaurace, postupně vznikající i na menších stanicích, ji

zajišťovaly, samozřejmě ve spolupráci se železničním personálem. Předem objednané jídlo se podávalo do vlaku v nácestných stanicích v malých košících a použité nádobí a příbory pak vracel průvodčí při zpáteční cestě. Nádobí běžně užívané v nádražních restauracích se zpočátku nijak nelišilo od stolního nádobí běžného až na to, že nádražní restaurace si jej označovaly firemním nápisem, jednak pro spolehlivé vrácení, ale také pro vlastní reklamu. Je třeba zdůraznit, že nádražní restaurace, umístěné v budovách nádraží, byly majetkem dráhy, tedy příslušné železniční společnosti, která je provozovatelům pohostinských služeb pronajímala, někdy i s celým inventářem. Proto se na některém nádobí nachází pouze označení stanice, na jiném pak celá firma provozovatele. Nádobí si posléze našlo některé specifické tvary, kterými se lišilo od běžného stolního nádobí. Bylo to proto, že takové nádobí, sloužící často k podávání do vlaku, muselo být odolnější vůči časté manipulaci, ale také přizpůsobené formě podávání, například koflíky na horké nápoje bývaly opatřené víčky, aby nápoj rychle nechládl, stejně tak se teplá jídla podávala přikrytá, buď kovovým speciálním poklopem nebo prostě i druhým polévkovým talířem. Tehdy bylo běžné, že se užívalo, zejména k podávání kávy





a čaje, kovové nádoby, většinou z postříbřené alpaky, díky tomu se některé tyto druhy stolního nádobí zachovaly až do našich časů. Velké nádražní restaurace se značným provozem si brzy našly specifické typy provozu odolného nádobí, užívalo se silnostěnného porcelánu u talířů a koflíků a silnějšího skla u sklenic, zejména pивních. Jak jsme již řekli, většina těchto kusů byla označena buď jen názvem stanice, ve které provoz byl, nebo firmou nájemce. Ve druhé polovině 19. století sloužily nádražní restaurace také jako centra tehdy oblíbené spolkové činnosti, většinou z řad železničářů, posléze pak i železničářských odborů. Patřilo se, aby sklenice na pivo nebo i víno, které byly nezbytnou součástí takového zasedání, byly řádně označeny jako majetek příslušného spolku. Vedle toho se pak ještě vyskytovalo nádobí, většinou jen sklenice a karafy na vodu, které se tehdy označovaly jako „erární“ a které patřily k vybavení služeben c. k. rakouské státní dráhy, nebo starší Společnosti rakouské státní dráhy. (St.E.G.)

Zcela specifickou formu pak přijalo nádobí společností, které začaly provozovat jídelní a lůžkové vozy. V Evropě to byla první belgická společnost CIWL, založená G. Nagelmackersem, která začala provozem proslulého Orient Expressu.

S ní začala posléze konkurovat pro Německo a střední Evropu DESG (Deutsche Eisenbahn Speisewagen-gesellschaft). Obě samozřejmě užívaly vlastní, pro ně speciálně zhotovené stolní nádobí, vždy označené iniciálami příslušné společnosti. Z počátku se společnost CIWL orientovala logicky na nejmovitější cestovatelské kruhy a kladla důraz na reprezentační přepych, pro své vozy používala jen stříbrné servisovací nádobí (tedy ze silně postříbřených niklových slitin nebo ze slitin s nižším obsahem stříbra) a stolní porcelán objednávala výhradně u francouzské porcelánky v Sévres.

DSG používala také nádobí z postříbřené alpaky, jehož výhradním dodavatelem byla firma B. Krupp v Rakousku (mimořádně, majitelem byl bratranec známého německého zbrojíře Friedricha Kruppa), porcelán pak dodávaly různé firmy, například Rosenthal v Selbu nebo Bauscher ve Weidenu (obě používaly český kaolin). Těsně před první světovou válkou vznikla z německé iniciativy další firma, do které pak přistoupilo svou účastí i tehdejší Rakousko-Uhersko. Firma nesla příznačný název Mitteleuropäische Schalfwagen- und Speisewagen-gesellschaft, krátce MITROPA. I ta si samozřejmě označila své nádobí zkráceným jménem nové společnosti ve formě psaného písma. Nádobí se odlišovalo ale barvou, bylo světlemodré, čehož bylo dosaženo přimícháním kobaltového oxidu přímo do porcelánové hmoty. Mitropa se v meziválečném období snažila velmi úspěšně konkurovat zavedené CIWL, například v tehdejších Československu obsluhovala ve svých jídelních vozech rychlík z Berlína do Karlových Varů. Od třicátých let nádobí opět zbělelo, po nástupu

nacistů v Německu k moci bylo kobaltoxidů třeba pro kvalitní slitiny oceli ve zbrojním průmyslu. Je třeba přiznat, že Mitropa měla zásluhu na tvarovém vývoji porcelánového nádobí, které nechala navrhovat od předních designérů. Také nechala od německého malíře Karla Schulpiga navrhnout nové logo – stylizovaného pruského orla nad kolem s osmi paprsky. Je třeba dodat, že popisované společnosti měly v provozu i pod svou firmou řadu nádražních restaurací, zejména Mitropa v Německu.

V poválečném Československu byly v průběhu politického vývoje ukončeny smlouvy s oběma společnostmi a založena vlastní, nejprve pod názvem Društvo cestující veřejnosti, s iniciálou DCV, později pod současným názvem Jídelní a lůžkové vozy s iniciálou JLV. Jejich stylizované zkratky se samozřejmě na



Čajový šálek spol. MITROPA, výrobcem byla porcelánka Bauscher ve Weidenu, poválečné období. A MITROPA tea cup, made Bauscher in Weiden, post-war period.

jejich novém nádobí ihned objevily. Všechno popisované nádobí se stejně jako u nádražních restaurací vyznačovalo neobvyklou masivností. Jistou zvláštností byly jiné talíře na jídlo, které se rychle rozšířily – byly obdélníkového tvaru s přihrádkami uvnitř, zvláště pro maso, přírům a omáčku, eventuálně pro jinou přílohu. Byla to svým způsobem střeoevropská zvláštnost, vzniklá určitým druhem nejčastěji servisovaných jídel. Racionalizace stravování v jídelních vozech, zejména zavedení bufetového provozu, vedly a dodnes vedou k jistému úpadku tradičního nádobí, které je nahrazováno plastovým, zejména zprvu jen kelímky na nápoje, později i plastovými přibory, a dnes i servisovacími podnosy, převzatými z leteckého cateringu. Ironií osudu je, že letecké společnosti od servisování jídel opouštějí, kdežto v provozu dálkových vlaků se běžně tento typ servisování jídel pomocí vozíků hromadně ujalo. ●



# RAILWAY TABLEWARE AND UTENSILS

**text:** Ludvík Losos, **foto:** Petr Hruběš

Tableware and utensils, or simply dishes, as such are usually related to preparing meals and serving meals. Of course, the collocation “tableware and utensils” is general, and it can be used to describe practically anything, not just dishes used in the kitchen. Even though experts would probably disagree, it can be also used for chemical glasses or porcelain used in pharmacies. And “ware” as such can be added to lots of words and change their meaning to some sorts of instruments.

Well, the above general discourse is not what this article should be about. Tableware should actually be used for serving meals. It has always been of many kinds, due to different ways of preparing meals and serving them. This namely applies to eating on the go. People always had to eat on their travels, particularly on longer journeys. Before the dawn of railway transport, they had to take food with them or eat at inns on the way. Travellers used simple baskets (predecessors of picnic baskets) where they put dishes from home. Wealthier travellers used special cases with all dishes and cutlery, including even glasses, already in the Baroque period. Leather, velvet-inlaid cassettes ensured that dishes would not break in the carriage. Dishes for travels were made in the right shapes so that they could fit into the cassettes and travel safely. The shape and safety requirements were also the major demands when tableware for trains was made. The first railway lines were without refreshments on board, there were just restaurants at major railway stations in big cities. Anyway, the catering service soon developed, and railway station restaurants, which were gradually opened at smaller stations as well, provided it in cooperation with railway staff. Meals were ordered in advance from the next stations on the way – they were delivered on board in small baskets, and dishes and cutlery were returned on the return journey. Tableware used in railway station restaurants was the same that people knew



Alpaková konvička na kávu z provozu Společnosti jídelních vozů a restaurací ČSD 60. léta minulého století.

An alpaca coffeepot of the Společnost jídelních vozů a restaurací ČSD (ČSD Dining and Sleeping Cars Company), 1960s.

from their homes at first – the only difference was that it had a company name inscribed on it because of reliable return, and also because it was a kind of promotion. It needs to be pointed out that railway station restaurants were operated by the given railway administration, i.e. the railway company, and they were rented out to providers of restaurant services (sometimes including the whole inventory). Therefore some dishes were marked only with the name of the station while some of them contained the whole name of the company. The tableware was gradually made in some specific shapes and began to differ from usual home dishes. It was because such tableware had to be more durable and had to withstand regular handling and delivering on board. It also had to reflect the form of use (hot beverages were served in metal cups with lids so that the beverage remained hot as long as possible; main dishes were also served covered – by a metal lid or by the second dish. Metal tableware was usually used for serving coffee and tea, mostly made of silver-plated alpaca. Some kinds of such tableware have survived till this day thanks to it. Big, frequented railway station restaurants soon arrived at using highly durable tableware – made of thick porcelain (dishes and cups) and thick glass (glasses, particularly beer glasses). As it was already mentioned above, most pieces of tableware had the name of station or the whole name of the company operating the restaurant inscribed on them. In the second half of





the 19th century, railway stations were centres of widespread life of various associations, mostly with members recruited from the railway staff, and also of railway trade unions later on. It was desirable to have a name of such an association inscribed on wine and beer glasses that were used during meetings. Apart from this, there were also glasses and cruets marked as “service” – these were used in of Austrian State Railways’ offices (or the Company of Austrian State Railways earlier).

Tableware used by companies operating dining and sleeping cars took on a specific form. The first company of this kind in Europe was CIWL, founded by Georges Nagelmackers – it became a part of the renowned Orient-Express. Competition did take long to appear – it was DESG (Deutsche Eisenbahn Speisewagen Gesellschaft), operating in Germany and Central Europe. Of course, both companies used their own, tailor-made tableware, with all pieces marked with the company’s initials. CIWL first focused on wealthier circles of travellers. It emphasized representative luxury, and therefore used only silver tableware (i.e. made of silver-plated nickel alloys or of alloys with lower contents of silver). It ordered tableware exclusively from a French company with the manufacture at Sévres.

DESG used silver-plated alpaca tableware, the exclusive supplier of which was the B. Krupp company of Austria (its owner was a cousin of renowned German steel manufacturer Friedrich Krupp). Porcelain was supplied by various companies, e.g. Rosenthal from Selb or Bauscher from Weiden (both of them used Bohemian kaolin). The Germans initialized establishing yet another company just before the beginning of WWI. Austria-Hungary joined later on.

The company was called Mitteleuropäische Schalfwagen- und Speisewagen-Gesellschaft, and it was known under the abbreviation of MITROPA (hinting at Central Europe). Of course, the new company also marked its tableware. Moreover, its tableware differed in colour, it was light blue – this colour was achieved by adding a cobalt oxide directly into the porcelain mass during the production. MITROPA was quite successful in competition with CIWL between the wars – for example, it serviced the express train from Berlin to Carlsbad. As of the 1930s, the tableware was white again as the cobalt oxide was needed for quality alloys in the production of weapons in Germany. It needs to be said that MITROPA played a major role in the change of tableware shapes – it had the tableware designed by leading designers of that time. MITROPA also developed its burgundy-red corporate design with a Prussian eagle with eight rays and the distinctive “M” logo styled by artist Karl Schulpig. Particular-

ly German MITROPA operated a network of railway station restaurants, too.

The post-war Czechoslovakia saw the termination of contracts with both competing companies due to political reasons. The Czechoslovak DCV (Družstvo cestující veřejnosti – Association of travelling public) was established – its name changed to JLV (Sleeping and Dining Cars) later on. The abbreviations soon made it to tableware.

All described tableware was characterized by its robustness, which was also typical for railway station restaurants. A kind of special feature was the difference in dishes – they were rectangular with various sections for meat, side dish, and sauce. This specialty caught on and spread pretty soon. Still, it was typical only for Central Europe, most probably due to the nature of served meals. The rationalization of catering in dining cars, especially launching buffets, led to a certain decline of traditional tableware that was substituted by plastic cups and dishes as well as plastic cutlery (and today also plastic trays and trolleys as we know them from airplanes). Ironically enough, airlines are slowly giving up on serving meals, but long-distance trains still use this kind of service (on trolleys), and it seems to be quite popular. ●

Porcelánový jídelní talíř se značkou Císařských a královských státních železnic. A porcelain plate with a mark of Imperial and Royal State Railways.





# NOVÝ OUTLET V CENTRU PRAHY

text: redakce, foto: VaNa1

Toužíte být styloví, ale nechcete se zruinovat? Máte rádi oblečení známých světových značek? Nebo dáváte přednost zajímavým kouskům, ve kterých zaručeně nepotkáte nikoho dalšího? Pokud jste alespoň jednou odpověděli ANO, potom je obchod VaNa1 přesně pro vás.



**P**římo v centru hlavního města byl otevřen nový multibrandový outlet VaNa1, kde to pravé pro sebe najdou ženy, muži, ale i děti. Obchod najdete snadno – název VaNa1 znamená Václavské náměstí 1 a jde o skutečné království všech, kteří milují módu, ale nechtějí za stylové kousky oblečení utratit celou výplatu. Ve dvou patrech můžete vybírat z 30 tisíc exemplářů oblečení, které je pravidelně doplňováno – pokaždé je zde něco nového. Slevy se pohybují minimálně od 30 %, nejčastěji však jde o 50 % až 70 % z původní ceny. Výběr značek je skutečně široký – od těch nejznámějších až po originální modely francouzských designérů, obuv a spodní prádlo. Na své si přijdou i milovníci pohodlné sportovní módy. Inspiraci najdete zde: [Instagram.com/vana1outlet/](https://www.instagram.com/vana1outlet/). ●

## NEW OUTLET STORE IN THE CENTRE OF PRAGUE

text: editors, photos: VaNa1

Do you want to look stylish but do not want to ruin yourself? Do you like the clothing of world-famous brands? Or do you prefer interesting garments that you will surely not see on anyone else? If you have answered 'YES' at least once, then VaNa1 is just the right shop for you.

**A** new multi-brand outlet store VaNa1 has been opened right in the centre of the Czech capital, where women, men and also children can find just the right things for themselves. It is very easy to find the store - the name 'VaNa1' is a short form of the address 'Wenceslas Square 1' ('Václavské náměstí 1' in Czech) and it is a real kingdom for all who love fashion, but do not want



to spend the whole salary on the stylish clothes. On the two floors you can choose from 30,000 pieces of clothing and the collections are regularly replenished - there is something new every time. The discounts are at least 30%, but most often they make 50%–70% of the original price. The selection of brands is really wide - from the most famous ones to the original models of French designers, shoes and underwear. Lovers of comfortable sports fashion will be pleased as well. Take a look and find some inspiration here: [Instagram.com/vana1outlet/](https://www.instagram.com/vana1outlet/). ●



# Získejte výhody s ČD Body

Zaregistrujte se do našeho věrnostního programu, sbírejte body za každý on-line nákup jízdenek a sami si vyberte odměnu.



Jízdenky, zážitky,  
předplatné časopisů,  
divadlo...

[www.cd.cz/cbody](http://www.cd.cz/cbody)



České dráhy  
Národní dopravnice





# HRAD ŠVIHOV MILUJÍ NÁVŠTĚVNÍCI I FILMAŘI

text: David Růžička, foto: Jiří Strašek

Švihov. Unikátní vodní hrad s majestátními zbytky původního opevnění, obehnaný vodním příkopem. Kdysi honosné sídlo nejvyššího zemského sudího Půty Švihovského z Rýzmburka, diplomata ve službách Vladislava Jagellonského. Dnes významná památka z pozdního středověku. Místo, kde se gotika potkává s renesancí.

Nejslavnějším filmem, který zde natáčeli, je zimní pohádka *Tři oříšky pro Popelku*. Hrad si zde „zahrál“ kulisu Popelčina rodného statku. A dodnes sem kvůli filmu přijíždějí fanoušci až z Německa, Ruska i Norska, vedle mnoha návštěvníků mířících pak dále objevovat krásy Šumavy. Švihov patří k nejnavštěvovanějším hradům v plzeňském regionu.

Impozantní pozdně gotická pevnost nabízí návštěvníkům tři prohlídkové okruhy. První, nazvaný **Hrad, život na šlechtickém sídle**, představí prostory vybavené v duchu pozdní gotiky a renesance, například Hodovní síň, ložnici hradní paní, taneční sál opatřený jedinečným malovaným kazetovým renesančním stropem, baštu a kapli s unikátní nástěnnou výmalbou. Druhý okruh, **Kuchyně**, nabízí pohled do zázemí šlechtického sídla. Návštěvníci projdou historickými sklepeními a podkaplím, aby parkánem přešli do černé kuchyně, kde se panstvu vařilo na otevřeném ohni. Zajímavostí je vystavené historické kuchařské náčiní. Třetí z okruhů, **Věž**, je novinkou! S pomocí pohyblivého modelu, počítačových rekonstrukcí i audiovizuálních programů zde návštěvník odhalí tajemství památkové obnovy hradu. Nechybí ani dosud nespátřené a zcela popr-

vé představené stavební prvky věže. Tento okruh je ovšem fyzicky náročnější.

*Tři oříšky pro Popelku* ale nejsou ani zdaleka jediným filmem, který se na švihovském hradě natáčel. K těm významným patří na svou dobu odvážný experimentální snímek *Šašek a královna* z konce 80. let 20. století, kde exceloval Bolek Polívka se svou tehdejší manželkou Chantal Poullain. Další filmovou pohádkou ze Švihova jsou například *Tři životy* (2007), pojednávající o dobrodružství tří vojenských zběhů. Hrad vytvořil kulisu k historickým filmům jako *Královský omyl* (1968), zasazený do doby vlády Jana Lucemburského, nebo *Hlas pro římského krále* (2016) o významné události v životě Janova syna Karla IV. Z novějších filmů natáčených na Švihově lze také jmenovat ruské sci-fi *Je těžké být bohem* (2013) nebo dánský film *Královská aféra* (2012), nominovaný na Oscara a Zlatý Globus. Významné jsou i scény ze seriálů *Borgiové* (2012) a *Zbojníci* (2004). Filmaři i filmoví fanoušci hrad zkrátka milují!

Návštěvníci Švihova si oblíbili i procházky okolo vodních příkopů s náhonem. Pěšky nebo na kole mohou vychutnávat i méně obvyklé pohledy na opevnění hradu, jeho paláce s věží a vystupující hradní kapli. Hrad má zkrátka co nabídnout téměř každému. ●





# ŠVIHOV CASTLE – VISITORS AND FILMMAKERS' LOVE

text: David Růžička, photos: Jiří Strašek

Švihov. It is a unique water castle with majestic remains of the original fortifications, which are surrounded by a moat. Once a splendid residence of the highest provincial judge, Půta Švihovský of Rýzmbek, a diplomat in the service of Vladislav Jagiellonian, king of Bohemia, today it is an important monument from the late Middle Ages. A place where the Gothic architecture meets the Renaissance.

The most famous film that was made here is the winter fairy tale *Three Wishes for Cinderella*. The castle played here the backdrop of Cinderella's home. Because of the film, until today fans come here from as far as Germany, Russia and even Norway in addition to many visitors heading for further exploring the beauty of Šumava, the Bohemian Forest. Švihov is one of the most visited castles in the Pilsen region.

The impressive late Gothic fortress offers its visitors three guided tours. The first one, called **The Castle, the Life at the Noble Residence**, will present the premises furnished in the late Gothic and Renaissance styles such as the banquet hall, the castle lady's bedroom, the dance hall decorated with a unique painted Renaissance cassette ceiling, the bastion and the chapel with unique wall

paintings. The second circuit, **The Kitchen**, offers a glimpse into the background

of the aristocratic residence. Visitors pass through the historic cellars and basements and walk along the fortress walls into the black kitchen, where the meals for the aristocracy were cooked on an open fire. Historical cooking utensils are of interest. The third of the circuits, **The Tower**, is a new one. Here, with the help of a moving model, computer reconstructions and audio-visual programmes, visitors reveal the secrets of the castle's restoration. There are also some building elements of the tower, which are introduced for the first time and have never been shown before. However, this circuit is more physically demanding than the others.

*Three Wishes for Cinderella* certainly is not the only film that was made at Švihov Castle. One of the most significant of them was the experimental for its time film *The Jester and the Queen* made in the late 1980s, where the actor Bolek Polívka and the actress Chantal Poullain, then his wife, featured. Another film fairy tale from Švihov is *Three Lives* (2007), which tells about the adventures of three military deserters. The castle created a backdrop for historical films such as *Royal Mistake* (1968), which is set in the reign of John of Luxembourg, *A Vote for the King of the Romans* (2016), which is about a major event in the life of John's son Charles IV. Some other recent films which were shot at Švihov are the Russian science fiction film *Hard to Be a God* (2013) and the Danish film *A Royal Affair* (2012), which was nominated for an Oscar and a Golden Globe. Also, some important scenes in the TV series *The Borgias* (2012) and *Help! I'm a Teenage Outlaw* (2004) were shot here. Filmmakers and movie fans just love the castle!

Visitors to Švihov also like walking along the water moats and the aqueduct. Going on foot or by bike, they can also enjoy the less usual views of the castle's fortifications, its palaces with the tower and the protruding castle chapel. In short, the castle has something to offer to almost everyone. ○





# PAMÁTKY A ZÁŽITKY VETKNUTÉ DO MEDAILÍ

text: Aleš Pohořal, foto: archiv CMQC

Zajímají vás hrady, zámky, muzea a další zajímavé objekty? Nebo si chcete uchovat neopakovatelné životní situace? Pak to vše můžete vetknout do pamětních medailí, které vám budou trvalou připomínkou krásných zážitků.

Z památek, jako jsou hrady, zámky, církevní objekty, vyhlídkové věže, muzea, poutní místa, historické restaurace, a to nejen ty v Česku a na Slovensku, ale i v Polsku, si můžete odnést věčný suvenýr od ryze české společnosti Pamětní ražba CMQC.

## Originální suvenýr

Jde opravdu o originální suvenýr, který se díky své kvalitě, líbivosti a rozumné ceně stal vyhledávaným sběratelským suvenýrem a je druhým nejprodávanějším sběratelským produktem po turistických známkách. Pamětní ražba CMQC je vždy oficiálně schválena majitelem nebo provozovatelem objektu. Návrhy jsou dílem akademické

maličky Jitky Jelínkové. Pamětní

ražby jsou raženy z ručně vyráběných ocelových raznic, v základním provedení v mosazi, dále v bílé mosazi a ručně upravené na staromosaz. Společnost CMQC se tak snaží podpořit zájem o české památky a pamětihod-



Ražba s Pražským Jezulátkem je oblíbeným suvenýrem.

The medal with Infant Jesus of Prague is a favourite souvenir.

nosti. Síť CMQC je zastoupena ve všech 13 krajích České republiky na více než 400 místech a prodej pamětních ražeb probíhá přímo v objektech, pro které byly ražby vyrobeny, prostřednictvím prodejního automatu anebo pultového prodeje. Síť pamětní ražeb se rozšiřuje i do zahraničí, zejména na Slovensko a Polsko.

## Ražby k různým příležitostem

Květina, bonboniéra, láhev alkoholu, to jsou hezké, ale ne příliš originální dárky k různým příležitostem, jako jsou třeba výročí, svatba, jubileum. A co například překvapit obdarovaného třeba originální pamětní medailí vytvořenou pro tu kterou příležitost? Květina uvadne, bonboniéra se sní a láhev alkoholu vypije. Ale pamětní medaile zůstane trvalou upomínkou na tuto příležitost. Ražby mohou být pozlacené v dárkovém balení anebo mosazné. Taková věc zakomponovaná do svatební tabule znásobí dojem z této jedinečné události.

To ale není vše, co společnost nabízí. Další podrobnosti se můžete dočíst na [www.pametni-mince.cz](http://www.pametni-mince.cz). ●

Svatební medaile, trvalá památka na váš mimořádný den

The wedding medal is a permanent memory of your special day.





# MONUMENTS AND EXPERIENCES EMBEDDED IN MEDALS

text: by Aleš Pohořal, photos: CMQC archives

Are you interested in castles, chateaux, museums and other interesting buildings? Or do you want to keep some unique life situations as a memory? Then you can put it all in commemorative medals, which will be permanent reminders of beautiful experiences.

After seeing some historical sights, such as castles, chateaux, churches, lookout towers, museums, pilgrimage sites, historical restaurants, not only in the Czech Republic and Slovakia, but also in Poland, you can take away an eternal souvenir made by the purely Czech company *Pamětní ražba CMQC* ('Commemorative Coins').

## An original souvenir

It is really an original souvenir, which thanks to its quality, attractiveness and reasonable price has become a sought-after collectors' souvenir and is the second best-selling collectors' product following the number one – tourist stamps. The CMQC commemorative mintage is always officially approved by the owner or operator of the building. The medal designs are the work of the academic painter Jitka Jelínková. Commemorative medals are minted with hand-made steel dies and are available in brass, as the basic design, in white brass or in hand-finished semi-antique brass. The CMQC company is thus trying to support interest in Czech monuments and historical sights. The CMQC network is represented in more than 400 locations in all 13 regions of the

Czech Republic and the commemorative medals are sold through the vending machines or counter sales directly in the buildings for which they have been made. The commemorative medals network has expanded abroad as well, especially to Slovakia and Poland.

## Medals for various occasions

A bunch of flowers, a box of chocolates, a bottle of alcohol – these are nice, but not very original gifts for special occasions, such as birthday anniversaries, weddings or jubilees. So, how about surprising the recipient with an original commemorative medal

Ražba z hradů Karlštejn a Křivoklát  
Medals from Karlštejn  
Castle and Křivoklát  
Castle.



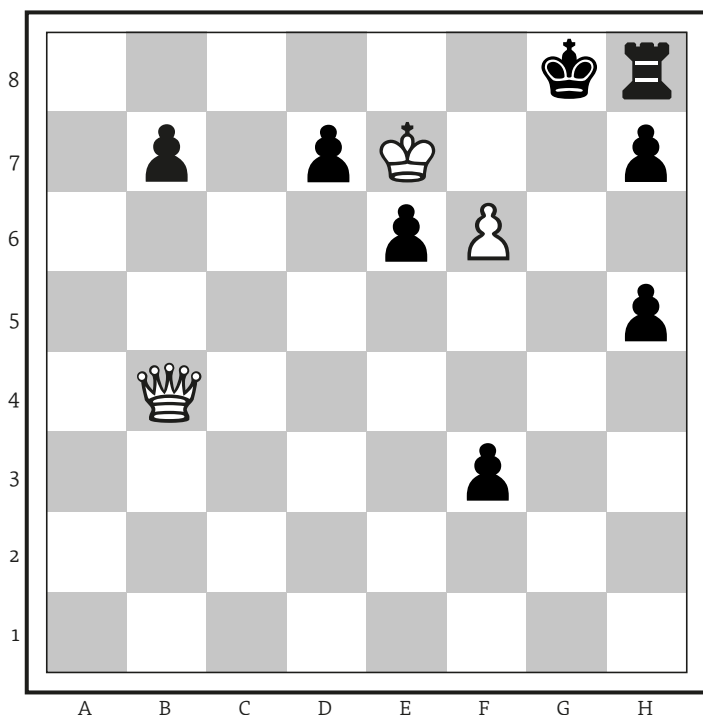
specially created for the occasion? The flowers will fade, the chocolates will be eaten and the bottle of alcohol will be emptied. But the commemorative medals will remain as a permanent reminder of the event. The medals can be gold plated and come in gift boxes or they can be made of brass. Such a wedding commemorative medal embedded in the frame will multiply the impression of this unique event.

But this is not all that the company offers. Further details can be found at [www.pametni-mince.cz](http://www.pametni-mince.cz). ○



# ŠACHOVÝ VLAK PODEVÁTÉ

text: Pavel Matocha, foto: archiv



Řešení: 1. De4! a) 1...b5 2. Da8# b) 1...d6 2. Dxe6# c) 1...e5 2. Dd5# d) 1...f2 2. Dg2# e) 1...h4 2. Dg4# f) 1...h6 2. Dg6#

Již podeváté se letos v říjnu uskuteční Šachový vlak, který kombinuje mezinárodní šachový turnaj v rapid šachu s krásným pětidenním výletem. Letos se pojede od 11. do 15. října po trase Praha – Karlovy Vary – Český Krumlov – Brno – Trenčín – Praha. Šachového turnaje, který se hraje v speciálně upravené vlakové soupravě během jízdy mezi etapovými městy, se pravidelně účastí zhruba sto šachistů z více než dvaceti zemí celého světa.

Zatímco dopoledne účastníci hrají šachy, v poledne se výborně naobědvají v jídelních vozech a odpoledne a večer mají vždy volné na prohlídku měst. Přespi v hotelu a druhý den se opět potkají na nádraží, aby vyjeli na další etapu.

Tento unikátní projekt připravují společně Pražská šachová společnost a České dráhy a přihlásit se můžete buď emailem ([prazska.sachova@gmail.com](mailto:prazska.sachova@gmail.com)), anebo na webu [PragueChess.cz](http://PragueChess.cz), kde jsou k dispozici i podrobné informace.

Chcete-li před odjezdem vlaku trochu potrénovat svůj šachový postřeh, zkuste si vylústit tuto úlohu. Na tahu je bílý a dá černému druhým tahem! ●

## CHESS TRAIN FOR THE NINTH TIME

text: Pavel Matocha, foto: archives

The Chess Train, which combines an international tournament in rapid chess with a beautiful five-day trip, will be running for the ninth time this October. This year the tournament will be held from 11 to 15 October on the route Prague – Karlovy Vary – Český Krumlov – Brno – Trenčín – Prague. About 100 chess players from more than twenty countries all over the world regularly take part in the chess tournament, which is played on a specially adapted train while it is going between the stage cities.

In the morning the participants play chess, at noon they have a great lunch in the dining cars and in the afternoon and in the evening they always have spare time to explore the cities. They stay overnight in a hotel and meet again at the station the next day in order to go to the next stage.

This unique project is prepared jointly by the Prague Chess Society and Czech Railways. To



participate, you can register either by email ([prazska.sachova@gmail.com](mailto:prazska.sachova@gmail.com)) or on [www.PragueChess.cz](http://www.PragueChess.cz), where detailed information is available.

If you want to train your chess player's reaction a bit before the train leaves, try to solve this task. You are white, and it is your move. Checkmate black in two moves! ●





**WHOPPER**

**NAVŠTIVTE JEDNU Z NAŠICH BURGER KING RESTAURACÍ**

**COME AND VISIT ONE OF OUR BURGER KING RESTAURANTS**

**BK VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ 801/52, 110 00 Praha 1**

**BK 28. ŘÍJNA 12, 110 00 Praha 1**

**BK NÁM. REPUBLIKY 1, 110 00 Praha 1**

**BK WILSONOVA 300/8, 121 06 Praha 2**

**BK CHODOVSKÁ 3, 141 00 Praha 4**

**BK ŘEVNICKÁ 1, 150 00 Praha 5**

**BK KŘÍŽÍKOVA 2110/2b, 186 00 Praha 8**

**BK VESELSKÁ 663, 199 00 Praha 9**

**BK ČESKOMORAVSKÁ 2420/15a, 190 00 Praha 9**

**BK OLOMOUCKÁ, odpočívadlo na D11 – 3.km směrem na H. K. k. ú. Horní Počernice, Praha**

**BK AVIATICKÁ, 161 08 Praha 6**

**BK U DÁLNICE 777, 664 42 Brno (Modřice)**

**BK P. BEZRUČE 3388, 272 01 Kladno**

**BK JANTAROVÁ 3344/4, 702 00 Ostrava**

**BK RADČICKÁ 2, 301 00 Plzeň**

**BK NÁMĚSTÍ SVOBODY 331, 415 01 Teplice**

**BK POLSKÁ 1, 779 00 Olomouc**

**BK CHVALOVICE-HATĚ 196, 669 02 Chvalovice**

**BK BRNO CAMPUS, Netroufalky 770**

**BK HLUČÍNSKÁ 702 00, 702 00 Moravská Ostrava a Přívoz**

**WWW.BURGERKING.CZ**



# PĚT DIOPTRIÍ A ZLATO Z MEXIKA

**text:** zkráceno z původního textu Scarlett Wilkové,  
**foto:** archiv Tipsportu

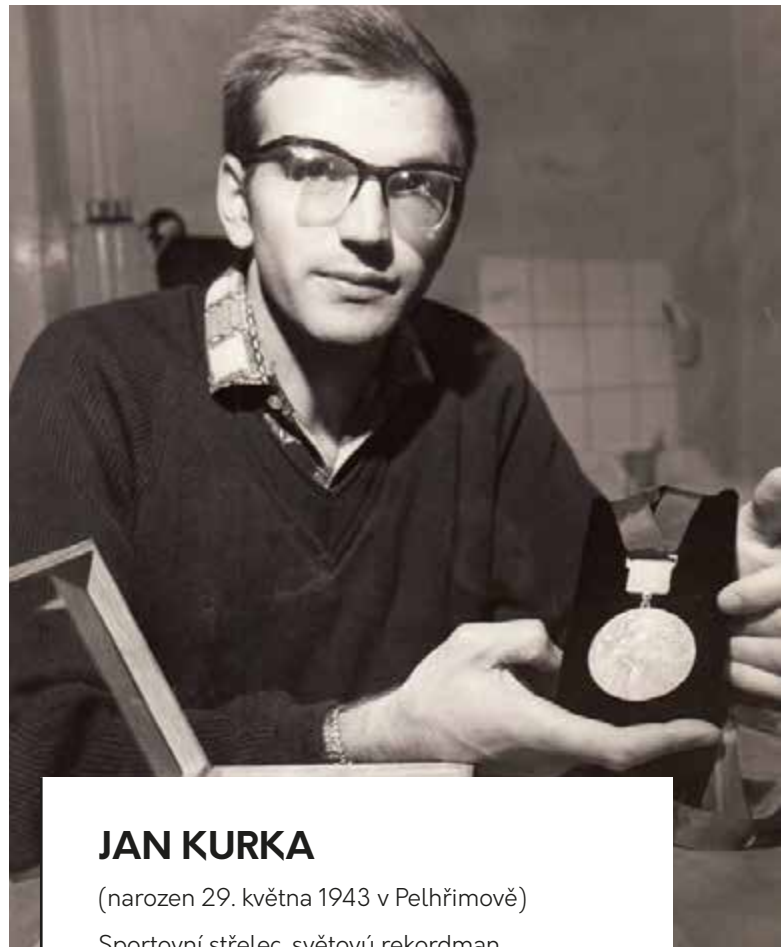
Málokdo mi věřil. Nikoho nenapadlo, že kluk s pěti dioptriemi může být sportovním střelcem, vzpomíná Jan Kurka. Podceňovali mě. Ale chtěl jsem jim dokázat, že se mýlí. Ve sportu je totiž důležitější píle než talent. A nejdůležitější je sebezapření. Umět si říct, že do toho jdu a skutečně do toho jít. Nakonec za mnou chodily spousty kluků s brýlemi, protože jsem se pro ně stal vzorem.

## STŘELCEM OMYLEM

Tatínek by byl rád, kdybych po něm převzal řemeslo, ale já koukal jinak. Učil jsem se nástrojářem. Především mě ale bavily různé sporty, hlavně pak box. Na učilišti jsem dostal za úkol vést nácvik na spartakiádu. Odcvičili jsme to skvěle, všichni nás chválili. Uběhlo čtrnáct dnů, přijel tajemník Svazarmu a řekl, že jsem dostal poukaz na Lipno. Že si to zasloužím za tu spartakiádu. Já jsem jásal, ale maminka ne, protože přišla o pracovní sílu. Až do té doby jsem totiž o prázdninách pracoval na brigádách v lese, pak na poli, pak na výmlatech... Něco jsem vydělal a maminka za to nakoupila máslo a cukr.

Když jsem na Lipno přijel, ptali se mě, kde mám flintu. Já se divil: jakou flintu? Zjistil jsem, že mě Svazarm poslal na soustředění krajských juniorských reprezentantů ve střelbě, kteří měli minimálně druhou výkonnostní třídu. Poslal mě tam omylem. Já nejenže neměl flintu, já v té době dokonce ani nevěděl, ze které strany se nabíjí malorážka.

Chtěli mě poslat domů, ale já nechtěl odjet za žádnou cenu. Léto u přehrady jsem si přece nemohl nechat ujít. Jeden major řekl, ať to tedy se střílením zkusím, když už mě tam omylem poslali. Nevěřili ale, že mi to půjde. Od dětství jsem špatně viděl a v té době jsem měl už pět dioptrií. Taky mi říkali, že mám nestřeleckou postavu – byl jsem hubený jako tyčka. Jako kluk jsem byl vážně nemocný, proto



## JAN KURKA

(narozen 29. května 1943 v Pelhřimově)

Sportovní střelec, světový rekordman, olympijský vítěz. Nositel medaile za zásluhy. Mezi jeho disciplíny patřily libovolná malorážka vleže, velkorážní terčovnice 3x 40 a libovolná malorážka 3x 40.

Medailové úspěchy: Zlato na LOH v Mexiku v roce 1968 v libovolné malorážce vleže, trojnásobný bronz z mistrovství Evropy v roce 1969, dvanásobný mistr republiky

Reprezentace: 1965–1978 člen národního mužstva sportovních střelců, LOH v Mexiku v roce 1968, mistrovství Evropy v roce 1969.

jsem měl ty problémy se zrakem. Ale já se do toho zažral, chtěl jsem se to naučit za každou cenu. Vrhel jsem se do střelby, jako by mi šlo o život. Tréninky byly tvrdé, běžně se střílelo i pět hodin bez přestávky.

## SLEPÝ JAK PATRONA? SVĚTOVÝ REKORDMAN!

Přeskočím teď pár let do doby, kdy mne čekala vojenská základní služba. Rukovalo sto padesát tisíc branců. Jen pár desítek z nich dostalo takzvaný bílý papír, což znamená, že byli přijati do Dukly. To byl můj sen. Když pak povolávací rozkaz přišel, byl tam bílý papírek a u něj bylo napsáno vojen-



ský útvar Karlín. Já jsem se čtrnáct dnů vznášel. Už jsem věděl, že tam je dislokováno těch pár kluků, kteří budou v Dukle v oddíle sportovní střelba. Po základním výcviku nás čekalo rozdělení. Byl jsem si jistý, že půjdu ke sportovním střelcům. Velitelé ale řekli, že všichni mohou odejít, ale Kurka má zůstat. Já blbec si myslel, že mě chtějí pochválit. Ale oni mi oznámili, že s pěti dioptriemi nejsem perspektivní pro vrcholový sport. Že budu přeřazen k jinému útvaru. Pak už jsem nic nevnímal. Dva dny jsem jenom brečel.

Nastoupil jsem do normální služby, ale velitel mi dovolil, abych ve volném čase trénoval střelbu z malorážky. Jenže Svazarm mě měl pořád v seznamu závodníků, takže jsem v roce 1962 přece jen dostal pozvánku na celostátní přebor ve sportovní malorážce. To byl náročný závod. Střílelo se vleže, vkleče, vestoje, na několik směn. Bylo nás asi dvě stě čtyřicet závodníků. Já ten přebor vyhrál s novým československým rekordem. To byla pecka. Pak jsem byl do Dukly znovu povolán. Dozvěděl jsem se, že si ústřední výbor Svazarmu stěžoval na ministerstvu obrany, jak je možné, že Kurka je u strážní jednotky, namísto aby byl mezi elitními střelci v Dukle. Ano, byla to satisfakce, ale především jsem se utvrdil v tom, že budu trénovat ještě víc. Že teď už opravdu všem ukážu, že mě nemají podceňovat. Podařilo se, ve Wiesbadenu jsem v roce 1965 udělal nový světový rekord v poloze vkleče se sovětskou malorážkou.

## PŘIŠEL, NEVIDĚL, ZVÍTĚZIL

V říjnu 1968 jsem měl jet na olympiádu v Mexiku. Jenže přišel srpen, sovětská okupace. První reakce vedení v nastalém chaosu byla, že jsme my střelci museli odevzdat zbraně. Byly ve skladech a my nemohli trénovat. Naděje, že na olympiádu pojedeme, v nás ale pořád byla, takže jsme trénovali s nějakými atrapami. Dělal se všechno pro to, abychom nevyšli z formy. Všichni, kteří jsme byli nominováni, jsme tu dobu prožívali s hrůzou a strachem. Nominace byla výsledkem čtyřleté tvrdé práce, čtyř let nervů. Já se po devíti letech usilovné dřiny právě teď před olympiádou dostal na vrcholnou, světovou výkonnost. A najednou hrozilo, že to všechno bude k ničemu. Na ústředním výboru ČSTV se jednalo, zda se pojedje či ne, a nakonec naštěstí padlo rozhodnutí, že se českoslovenští sportovci mohou olympiády v Mexiku zúčastnit.

Věřil jsem si a chtěl skončit do šestého místa na tři sta metrů ve velkorážní terčovnici. Jenže jsem nakonec šel na tři disciplíny. Já sice v té době vynikajícím způsobem střílel vleže, ale nečekal jsem, že přežiju ten nervák. „Ležačka“ je drama. Tam si jdete s puškou na čáru, víte, že tam máte šedesát terčů a do každého že musíte střelit prostředek – „desítku“. Každá devítka už vás odsouvá dál. Tehdy se nepočítalo na desetiny, ale na celé body. Takže daleko větší jistotu

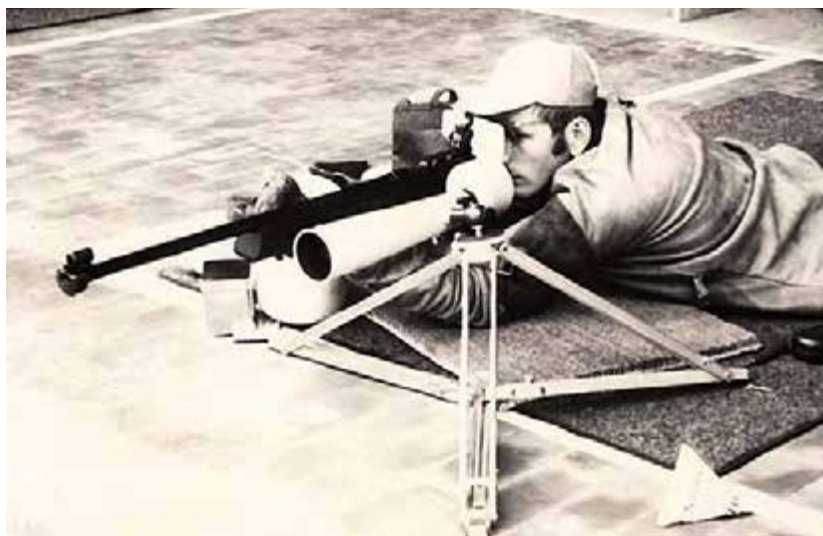


V rámci projektu Tipsport pro legendy znovuobjevíme československé sportovní reprezentanty, kteří ve své době byli národními hrdiny. Dnes už je ale mladé generace neznají. Spolu s o. s. Post Bellum se snažíme jejich osudy zaznamenat a připomenout je široké veřejnosti. Každý měsíc natáčíme několikahodinový příběh Sportovní legendy, který Post Bellum dál zpracovává. Těm veteránům, kteří to potřebují, navíc pomáhá nově vzniklá Nadace Tipsport. V tomto čísle uveřejňujeme dva příběhy – střelce Jana Kurky a fotbalisty Josefa Kadraby.

jsem měl v terčovnici, kde jsem doma držel všechny rekordy a prakticky všechny byly na úrovni rekordů světových.

Jenomže jsem nakonec vyhrál malorážku. Bylo to tak dramatické, že jsem na konci závodu omdlel. Najednou bylo vše černé. Země se začala točit. Zakývala se. Z černého se stala červená. Pak se to srovnalo a já zase viděl normálně. Byl to nejsilnější zážitek mé kariéry. Dnes už vím, že nervové vypětí bylo tak velké, že bylo celkem pochopitelné, že jsem zkolaboval.

Domů jsem se vrátil se zlatou olympijskou medailí. Ti, kteří mě vyhodili z Dukly a podceňovali mě, mě najednou obdivovali. Chodili za mnou malí kluci v brýlích a říkali, že jsem pro ně povzbuzením. Viděli, že i s pěti dioptriemi se dá dělat vrcholový sport. Na olympiádu vzpomínám rád ještě z jednoho důvodu – vzniklo tam mé kamarádství s Věrou Čáslavskou; byl jsem jí tam na svatbě za svědka. I dlouho poté jsme se vídali. Často jsme měli na věci jiné názory, což se týkalo především politiky, ale to nevadilo. Byli jsme přátelé a já si jí vážil. ●





# FIVE DIOPTRES AND THE GOLD FROM MEXICO

**text:** abridged original text by Scarlett Wilk,  
**photos:** Tipsport archives

**‘There were few people who believed in my success. Nobody would ever think that a boy with five dioptres could be a sports shooter,’ Jan Kurka recalls. ‘They underestimated me. But I wanted to prove they were wrong.**

## **BLIND AS A MOLE? A WORLD RECORD-BREAKER!**

I will now leap a few years forward to the time when I had to go to the army. One hundred and fifty thousand conscripts were called up for military service. Only a couple of dozens of them received so-called ‘white paper’, which meant they were admitted to Dukla, the army sports centre. That was my dream. When I received a draft notice, there was a piece of white paper saying ‘the Karlin Military Unit’. That was it! I walked on air for fourteen days. I already knew that a couple of guys who would be in Dukla in the sports shooting section were deployed in that unit. After the basic training we were supposed to be divided. I was sure I would be sent to the sports shooters section. However, the commanders said that everyone could leave, but Kurka had to stay. Silly me, I thought that they wanted to praise me! But they told me that with my five dioptres I was not promising for the top sport and that I would be transferred to another unit. After those words I did not perceive anything. I just cried for two days.

I started regular military service, but my commander allowed me to practice 50 metre rifle shooting in my spare time. Then I was called to Dukla again. I learned that the Svazarm Central Committee had complained to the Ministry of Defence: ‘How had it been possible that Jan Kurka had served as a soldier in a guarding unit instead of being among the elite shooters in Dukla?’ Yes, it was a satisfaction for me, but first of all I was convinced that I would train even more intensively. That I would really demonstrate everyone that I should not be underestimated. And I managed it. In 1965, I broke the world record in rifle prone shooting with a Soviet small-calibre rifle in Wiesbaden.

## **VENI, NON-VIDI, VICI**

In October 1968 I was supposed to go to the Summer Olympics in Mexico City. But August came and the Soviet occupation started. In the ensuing chaos, the

first reaction of the army command was that we, the shooters, had to hand over our weapons. They were kept in the storages and therefore we could not train. But the hope for going to the Olympics was still there, so we continued training with some weapon imitations. We were doing everything to stay in practice. At that time, all of us who had been nominated for the Olympics were in a state of horror and fear. The nomination had been the result of four years of hard work, four years of nerves. As for me, after nine years of hard work, I was showing the top world performance right before the Olympics. And suddenly, there was a real threat that all my efforts had been in vain. At the Central Committee of the Czechoslovak Television they were discussing whether to send the national team to the Olympics or not, and eventually it was decided that Czechoslovak athletes could participate in the Mexico City Olympics.

I believed in myself and wanted to finish somewhere higher than sixth place in the 300 meter rifle shooting. But I finally went to three disciplines. Although I was doing excellent prone position shooting at the time, I did not expect to survive that bundle of nerves. Prone position shooting is a drama. There you go with the rifle to the line, you know that there are sixty targets and you have to hit the mark – to hit the bull’s eye. Every shot that hits the bull’s eye top corner moves you farther from winning.

But I finally won the 50 m rifle prone shooting. It was so dramatic that I fainted at the end of the competition. Suddenly everything turned black. The ground crumbled under my feet. It started to swing. Then the black colour turned red. Then everything straightened and I could see normally again. It was the most powerful experience of my career. Today I know that the nerve strain had been so great that it was quite understandable why I had collapsed.

I returned home with the Olympic gold medal. Suddenly, those who had once thrown me out of Dukla and underestimated me started to show their admiration. Little boys wearing glasses followed me saying that I was encouraging them. They realized that even with five dioptres you could become a world-class sportsman.

I like to remember the Olympics for one more reason - my friendship with Věra Čáslavská was created there; I was a witness at her wedding there. We used to see each other for many years afterwards. Our opinions were often different, which was mainly related to politics, but that did not matter. We were friends and I respected her. ●



film

# Voyager

Příběh věčného poutníka

 Planetárium  
Praha

Dechberoucí příběh o jedné z **nejdůležitějších** vesmírných misí v lidské historii. Díky sondám **Voyager 1 a 2** jsme prozkoumali nejvzdálenější zákoutí sluneční soustavy. V tuto chvíli, po více než čtyřech dekádách, jsou obě již v **mezihvězdném prostoru** a na zlatých deskách nesou **poselství** mimozemským civilizacím.

planetum

UMA  
VISION 

[www.planetum.cz](http://www.planetum.cz)

PRA HA  
PRA GUE  
PRA GA  
PRA G



# O STÁTNÍ PEČETI

text: čerpáno k knihy Pavla Sedláčka Symboly republiky, foto: archiv

V seriálu o symbolech republiky, v němž citujeme z knihy Pavla Sedláčka Symboly republiky, pokračujeme dalším dílem tentokrát věnovaným státní pečetí.



Česká státní pečeť z roku 1432. Kresba G. Dobnera z 2. poloviny 18. století  
Czech state seal from 1432. Illustration by G. Dobner, latter half of the 18<sup>th</sup> century



Typář velké a malé pečeti Československé republiky s ebenovou rukojetí z roku 1924.  
Seal matrix of the great and small seal of the Czechoslovak Republic with ebony handle, from 1924.

Zatímco starší panovníci užívali stejné pečeti, nesoucí zpravidla vyobrazení jich samotných, pro všechny ovládané státní celky, od vzniku české kanceláře v roce 1453 existovaly pro tento úřad specifické královské pečeti s českou variantou panovníkova znaku. Přivěšovaly se k písemnostem platným na území Koruny české. Po roce 1490 sídlil král Vladislav Jagellonský v Uhrách a z toho plynou-

cí kompetenční spory ohledně výkonu vládní moci přivedly českou šlechtu k pořízení nových státních pečeti. Stejně jako královské byly dvě, velká a malá.

V jejich středu nahradilo panovníkův znak vyobrazení svatého Václava, od raného středověku považovaného za věčného vládce, kterého momentální držitel trůnu jen dočasně zastupuje. Svatováclavské pečeti existovaly v letech 1508-1620 a samostatnou českou kancelář, od třicetileté války trvale přestěhovanou do Vídně, zrušila císařovna Marie Terezie v roce 1749, krátce před zavedením jednotného panovníckého znaku.

První československá státní pečeť měla zjevně prozatímní charakter. Zobrazovala štít s dvouocasým lvem, a protože nešlo předjímat oficiální název státu, chyběl na ní jakýkoli opis. Když zákon z 30. března 1920 ustanovil pečeti republiky, uplatňovala se až do roku 1924. Tak dlouho totiž trvalo zhotovení umělecky mimořádně kvalitních ebenových rukojetí od Damiána Pešana pro nové typáře. Podle zmíněného zákona z roku 1920 dostala republika velkou a malou pečeť.

Jejich opis "Republika československá" byl stejný, lišily se použitým státním znakem ve specifickém výtvarném provedení. Uchovával je předseda vlády, prezident disponoval vlastní pečeti s velkým znakem a opisem „President Republiky československé“ V roce 1960 nyní jedinou stát pečeť převzal místo premiéra prezident a znak na ní doplnily z obou stran lipové ratolesti o třech listech. Potom se měnil jen název republiky v opisu a podobách státního znaku. Česká republika má o roku 1990 pečeť s velkým znakem, který je dílem Zdeňka Píkrly. ●



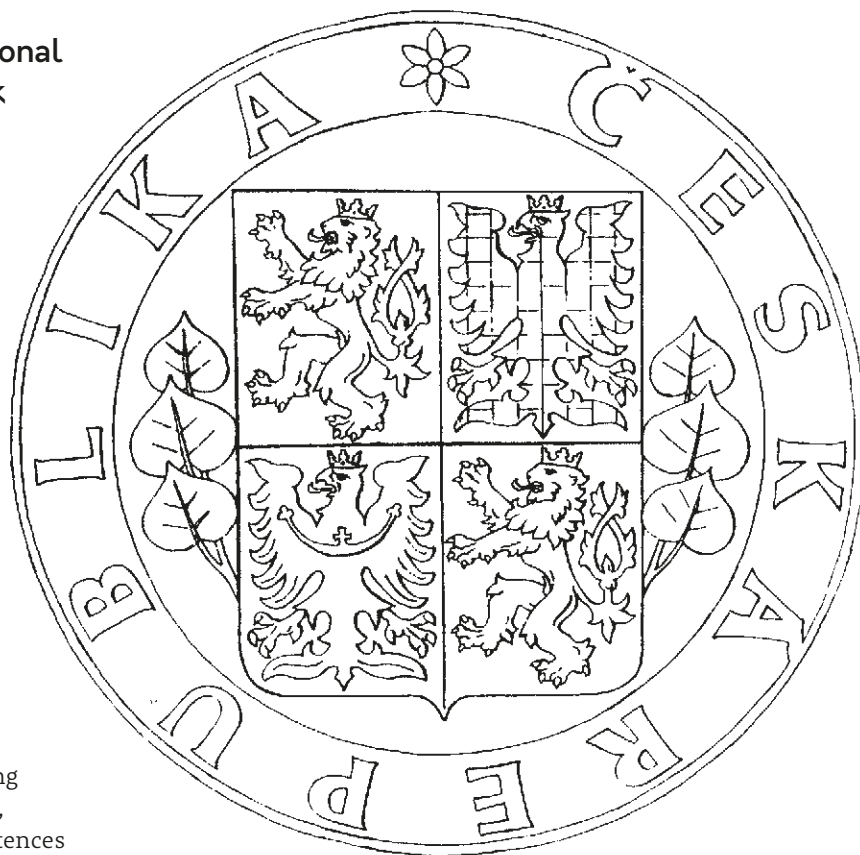


# THE STATE SEAL

**text:** quoted from the book by Symbols of the Republic by Pavel Sedláček, **photos:** archives

We continue the series on the national symbols, where we quote the book *Symbols of the Republic* by Pavel Sedláček, with the next chapter – this time devoted to the state seal.

Whereas older monarchs used the same seal, which usually contained their own portraits, from the time the Bohemian Chancery was established in 1453 there were specific royal seals for the all reigned state units, which contained a Bohemian version of the monarch's coat of arms designed for that authority. They were attached to documents valid in the territory of the Crown; the small seal differed from the great one as it did not contain the side shields representing the incorporated lands. After the year 1490, King Vladislav Jagellon resided in Hungary, which resulted in disputes on competences concerning the exercise of official authority, which led the Bohemian nobility to the introduction of new state seals. There were two of them – the great one and the small one, just as in the case of the royal seals. The monarch's coat of arms, which had been placed in the centre, was replaced with St Wenceslas' portrait, because from the early Middle Ages he had been considered the eternal ruler being only temporarily represented by the holder of the throne. The St Wenceslas seals existed between 1508 and 1620; the autonomous Chancery of the King of Bohemia, whose residence was in Vienna from the time of the Thirty Years' War, was cancelled by the Empress Maria Theresia in 1749, shortly before the introduction of the unified monarch's coat of arms. The first Czechoslovak state seal was obviously provisional. It contained a shield with a two-tailed lion and because the official name of the state could not be anticipated, it lacked a legend. Although the Act of March 1920 enshrined the seal of the republic, it was not used until 1924. It took that long to make the masterpiece ebony handles for the new seal



Státní pečeť České republiky  
State seal of the Czech Republic.

matrices, which were designed by Damián Pešan. According to the Act of 1920, the republic had a great seal and a small one. Both seals had the same legend 'Republic of Czechoslovakia' but they differed in the specifically artistic design of the state coat of arms. They were kept by the prime minister whereas the president had his own seal with the great coat of arms and the legend 'President of the Republic of Czechoslovakia'. In 1960, the new sole state seal was taken over by the president instead of the prime minister, and the coat of arms was completed on either side with linden branches of three leaves each. Thereafter, the only thing that changed in the legend and design of the coat of arms was the name of the republic. Since 1990 the Czech Republic has had a seal with the great coat of arms, which is the work by Zdeněk Přikryl. ●



# PŘÍBĚH VYKLÁDANÝ STŘÍBREM

**text:** zkráceno z původního textu Petra Nosálka,  
**foto:** archiv Tipsportu

Nečekané, senzační, neuvěřitelné... Těmito i dalšími titulky oplývaly naše i zahraniční noviny po nečekané stříbrné medaili československých fotbalistů na MS v Chile v roce 1962. Pojd'me si tuto slavnou a dosud nepřekonanou událost připomenout očima přímého účastníka Josefa Kadraby.

## V ROLI OUTSIDRŮ

Do Chile jsme cestovali v roli outsidersů, což nám vyhovovalo. Nic se od nás nečekalo, mohli jsme jen příjemně překvapit. Zahraniční experti radili Českoslováky mezi čtyři nejslabší účastníky turnaje. Horší mužstvo podle nich na šampionátu mělo už snad jen Švýcarsko. A nevěřili nám ani fanoušci doma. „Od Španělů dostanete bůra, od Brazilců kanára a pojedete domů!“ slyšali jsme jejich posměšné předpovědi.

## PRVNÍ PŘEKVAPENÍ

V nadoblačných výšinách se před vstupem do turnaje vznášel náš první soupeř. Španělé tušili, že



naši skupinu nejspíš vyhrají obhájci titulu z Brazílie, ale vůbec si nepřipouštěli, že by mohli skončit hůř než druzí a nepostoupit do čtvrtfinále. Nám hrála do karet absence jejich nedoléčené hvězdy Alfreda Di Stéfana i deštivé počasí, neboť na kluzkém terénu nemohl soupeř naplno uplatnit svoji rychlost a vytříbenou techniku. Pepa Masopust si ve středu hřiště pohlídal maďarského exulanta Ference Puskáse a mladý Honza Lála na pravém kraji obrany úplně vymazal dalšího borce Realu Madrid, Franciska Genta. Deset minut před koncem ještě trnavský útočník Jozef Štibrányi po Jelínkově přihrávce utekl španělským obráncům a poslal míč podél bezmocného gólmána do sítě.

Náš příští zápas proti Brazílii poznamenalo zranění Pelého, který si už ve 27. minutě při pokusu o prudkou střelu natrhl sval. Od té chvíle byl špilmachr „kanárků“ na hřišti jen do počtu a jeho spoluhráči se zaměřili především na obranu. Naši kluci se dopředu taky moc nehrnuli, a tak se duel změnil v taktickou bitvu dvou soupeřů, jejichž hlavním cílem bylo nedostat gól a neprohrát. Sám fotbal asi nikoho moc nenadchl, ale Čechoslováci sklídili





obdiv za ohleduplnost ke zraněnému Pelému, který pak na turnaji už nenastoupil. Masopust a jeho spoluhráči vždy počkali, až si slavný statista uklizený na křídlo zpracuje míč a odehraje ho. Myslím, že v dnešním fotbale by se podobné rytířství považovalo za podivínskou úchytku. Skončilo to 0:0 a ani poslední porážka s Mexikem 1:3 už nemohla postupu do čtvrtfinále zabránit.

Ve čtvrtfinále nás čekali Maďaři. Po snídani jsme jako obvykle měli předzápasovou přípravu, a když jsem si přečetl nominaci, poskočilo mi srdce radostí: na postu středního útočníka se skvělo moje jméno!

## ABRAKA-DABRA

Vyhráli jsme jedna nula a v semifinále nás čekala Jugoslávie. Jako zakončovatel jsem se dostal ke slovu právě v tomto semifinálovém duelu. „Jugoše“ už před úvodním hvizdem pasovali na vyzývatele Brazilců ve finále, ale my jsme to nepřipustili – na jedné straně jsme měli v brance vynikajícího Schroifa a na straně druhé se tentokrát činila naše útočná řada. Já jsem už krátce před přestávkou trefil nůžkami tyč a ve 48. minutě jsem se dočkal – Masopust prošel svým pověstným slalomem mezi několika hráči, přihrál Kvašňákovi a ten mě našel ve výhodné pozici. Prudce jsem vypálil, gólman Milutin Šoškici stačil ránu jen vyrazit a já jsem hlavou poslal míč do odkrytého rohu branky. O dvacet minut později Dražan Jerković sice vyrovnal, ale Scherer dvěma trefami v poslední desetiminutovce strhl vítězství na naši stranu. Byli jsme ve finále!

## STŘÍBRNÉ ADIOS

Zbytek je, jak se říká, historie a my jsme do ní 17. června 1962 vstoupili v Santiagu de Chile sice jako poražený finalista, ale se vztyčenými hlavami. V zápase proti Brazílii jsme chvíli dokonce mohli snít o zlatu – to, když v 15. minutě dostal Masopust míč z pravé strany od Pospíchala a vstřelil vedoucí bran-



## JOSEF KADRABA

(narozen 29. září 1933 v Řevničově)

Bývalý fotbalový útočník a československý reprezentant, stříbrný medailista z MS 1962 v Chile

Reprezentace (1958–1963): 17 zápasů, devět vstřelených branek (bilance na MS: 3:1)

Kluby: DSO Slavoj Liberec (1953), VTJ Tankista Praha (1954–1955), TJ Spartak Praha Sokolovo (AC Sparta Praha) (1955–1957), TJ SONP Kladno (1958–1964), SK Slavia Praha (1965–1967), SC Hinteregger (1967–1973), SK Slovan Vídeň (1973–1979)

Od roku 1967 žije s manželkou ve Vídni, kam původně odešel na pětiletý pracovní pobyt. Z něj se ale už nevrátil a v nepřítomnosti pak byl za nezákonné opuštění republiky odsouzen ke dvěma letům vězení.



ku. Jenže Amarildo záhy vyrovnal a ve druhé půli soupeř vyjádřil svou převahu dalšími dvěma góly, jejichž autory byli Zito a Vavá. Prohráli jsme 1:3, ale ani ve finále jsme neudělali své zemi ostudu.

Uznání nám nádherným gestem projevili i staronoví šampioni: když zvedli nad hlavu sošku bohyňě Niké, vyzvali nás, abychom společně s nimi na Národním stadionu oběhli čestné kolo. Při aplausu 70 000 diváků jsem měl husí kůži a před zamženýma očima se mi jako ve filmu odvíjel celý můj fotbalový život...“



# STORY INLAID WITH SILVER

**text:** abridged original text by Petr Nosálek,  
**photos:** Tipsport archives

**Unexpected, sensational, unbelievable... These and other headlines abounded our newspapers and the foreign ones after the unexpected silver medal won by the Czechoslovak football players in the World Cup in Chile in 1962. Let's remember that famous and yet unsurpassed event through the eyes of Josef Kadraba, the direct participant.**

## IN THE ROLE OF OUTSIDERS

We travelled to Chile as outsiders, which suited us well. Nothing special was expected of us, we could only pleasantly surprise. Foreign experts ranked the Czechoslovaks among the four weakest teams in the tournament. According to them, probably the only team at the World Cup that was worse than ours was Switzerland. And our fans at home did not believe us either. We used to hear their mocking predictions: 'You are going to get 5 goals from the Spanish, 6 goals from the Brazilians and then you will come home!'

## FIRST SURPRISE

Our first opponent had been walking high in the air before entering the World Cup. The Spanish suspected that the champion title defenders from Brazil would probably be the winners in our group, but they would not admit that they could end up worse than the others, not even making it to the quarter-finals. The absence of their star Alfredo Di Stéfano, who had not completely recovered yet, as well as the rainy weather worked in our favour because the opponent team could not fully use their speed and cultivated technique on the slippery field. Josef Masopust took care of the Hungarian exile Ferenc Puskas in the middle of the field, and the young Jan Lala completely blocked another player from Real Madrid, Francisco Gent, on the right side of the defence zone. Ten minutes before the end, after Josef Jelínek's pass, Jozef Štibrányi, the striker from Trnava football club, escaped from the Spanish defenders and sent the ball, which passed the helpless goalkeeper, to the net.

Our next match against Brazil was marked by the injury of Pele, who torn a muscle in the 27th

minute, when he was trying to hit a sharp shot. From then on, the master player of 'the Canaries' was just a makeweight and his teammates focused primarily on defence. Our boys did not move too much forward, so the duel turned into a tactical battle between two opponents whose main goal was neither to score nor to lose. The way the match was played probably did not impress anyone very much, but the Czechoslovaks reaped admiration for their consideration towards the injured Pelé, who then did not play in that championship anymore. Josef Masopust and his teammates always waited until the football star, who was playing a back-ground role in the wing, had treated the ball and returned it. I think that in today's football, such chivalry would be considered a weird deviation. The match ended 0:0 and even the last defeat from Mexico 1:3 could no longer prevent us from moving to the quarterfinals.

The Hungarians awaited us in the quarterfinals. After breakfast, as usual, we had pre-match preparation practice, after which I read the nomination list for the match and my heart jumped with joy: my name excelled there as the centre-forward!

## ABRACADABRA

We won the quarterfinals 1:0 and Yugoslavia was waiting for us in the semi-finals. Just in that semi-final duel I had my word as a finisher. Before the opening whistle, the Yugoslavians had seemed to be a good fit to challenge the Brazilians in the final, but we did not let it happen. We won, beside other things, thanks to the goal which I scored.

## SILVER ADIOS

The rest is history, as they say. On 17th June 1962 we made it into history in Santiago de Chile as a defeated finalist but with our heads raised. In the match against Brazil we could even dream of a gold medal for a while – it was in the 15<sup>th</sup> minute, when Josef Masopust got the ball from the right side from Tomáš Pospíchal and scored the goal that gave us the lead. But Amarildo soon equalised for Brazil, and in the second half, the opponent expressed their superiority with two more goals by Zito and Vava. We lost the match 1:3, but even in the final we did not bring shame to our country.

The old-new champions also showed us their recognition with a wonderful gesture: when they lifted the statue of the goddess Nike over their heads, they invited us to join them and run the round of honour at the national stadium together. I had goose bumps listening to the applause of 70,000 spectators, and my whole football life unfolded in front of my misted-up eyes like in the films." ●



# Koupit si jízdenky online je tak lehké

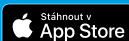
## Navíc získáte vagón výhod:

- jízdenky zdarma ve věrnostním programu ČD Body
- místenky zdarma
- vrácení jízdného 15 min před odjezdem
- nejlevnější dostupné jízdenky
- jízdenka v mobilu i přes SMS



Nakupujte jízdenky na [www.cd.cz/eshop](http://www.cd.cz/eshop)

nebo přes apku **Můj vlak**.





„Doporučuji jenom restaurace, které mám rád a ručím za ně!“  
‘I only recommend restaurants which I like, and I vouch for them!’

# MAURERŮV STŮL I V JÍDELNÍCH VOZECH

text: redakce, foto: Jiří Skupien

Zcela nový projekt „Maurerův stůl“ se představí také v jídelních vozech ČD Restaurant se servisem JLV. O podrobnostech projektu nás informoval jeho tvůrce Pavel Maurer.

Zakladatel prvního Food Festivalu v České republice Prague Food Festival a vydavatel gastronomického průvodce Maurerův výběr Grand Restaurant nám řekl: „Exkluzivní rezervační program Maurerův Stůl je plný kulinárních i poznávacích zážitků, které se odehrávají na různých atraktivních místech. Spouštíme ho od července. Každý měsíc budu osobně představovat na svém webu, facebooku a youtube svoje nejoblíbenější restaurace, které poskytnou

pouze limitovanou nabídku – jeden stůl denně se speciálním několikachodovým menu za fixní cenu.

Pokud si chcete užít kvalitní gastronomii i během vašich cest vlakem, pak si „Maurerův stůl“ můžete rezervovat ve vybraných jídelních vozech na některých spojích Českých drah. Společně s JLV připravujeme též gastronomické výjezdy ve stylu „Mňam vlak“ za přítomnosti šéfkuchaře, který osobně prezentuje své speciální meníčko.





# MAURER'S TABLE IN DINING CARS

**text:** editors, **photos:** Jiří Skupien

The brand-new Maurer's Table project will be also presented in ČD Restaurant dining cars with JLV service. We were informed about the details of the project by its creator Pavel Maurer.

The founder of the first Food Festival in the Czech Republic, the Prague Food Festival, and the publisher of the gastronomic guide Maurer's Selection GRAND RESTAURANT told us: *'The exclusive Maurer's Table reservation programme is full of culinary and cognitive experiences that take place at various attractive locations. We will be launching it in July. Every month I will personally present my favourite restaurants on my website, on Facebook and YouTube. The restaurants will only offer a limited menu – one table a day with a special multi-course menu at a fixed price.'*

If you want to enjoy high quality gastronomy during your train journeys, then you can book 'Maurer's Table' in selected dining cars on some Czech Railways trains. Together with JLV company, we are also preparing gastronomic excursions in the style of 'Yummy Train' in the presence of a chef, who personally presents his/her special menu.

But that is only part of what will be offered and taking place, the details of the project can be found at: [www.maureruv-vyber.cz/stul](http://www.maureruv-vyber.cz/stul)

*'By collaborating on the Maurer's Table project, we are continuing the successful Maurer's Yummy Train event, where together with the chef Jaroslav Sapík we provided a gastronomic experience to a selected group of 'gastronauts' on the SC Pendolino train to Olomouc. We are very proud of the fact that Mr. Maurer gave his heart to the train gastronomy and that within the new Maurer's Table project we can provide our customers with a gastronomic experience spiced up with a beautiful view from the dining car window',* adds Jan Valeš, Sales and Marketing Director of JLV company. ●

**TO JE OVŠEM JEN ČÁST TOHO,  
CO VŠE SE BUDE NABÍZET  
A ODEHRÁVAT, PODROBNOSTI  
PROJEKTU NALEZNETE NA:  
[WWW.MAURERUV-VYBER.CZ/](http://WWW.MAURERUV-VYBER.CZ/)  
[/STUL](http://WWW.MAURERUV-VYBER.CZ/STUL)**

*„Spoluprací na projektu Maurerův stůl navazujeme na úspěšnou akci Maurerův Mňam vlak, v rámci které jsme vybrané skupině gastronomů zajistili společně s šéfkuchařem Jaroslavem Sapíkem na palubě, gastronomický zážitek a to na cestě SC Pendolino do Olomouce. Jsme velmi pyšní na to, že pan Maurer zařadil gastronomii ve vlaku mezi jeho srdcové záležitosti a můžeme tak zákazníkům v rámci nového projektu „Maurerův stůl“ zajistit gastronomický zážitek okořeněný krásným výhledem z okna jídelního vozu“, dodává Jan Valeš, ředitel pro obchod a marketing společnosti JLV. ●*



# DOPRAVNÍ HISTORIE KOUSEK OD HRADU

text: redakce, foto: archiv

**Davy turistů putují na Pražský hrad. Jen kousek od naší významné kulturní památky se nachází jedna menší, zato velmi zajímavá – Muzeum městské hromadné dopravy v Praze.**

A navíc je toto muzeum umístěno v tramvajové vozovně ve Střešovicích, která je sama technickou památkou. Tedy důvodů k návštěvě více než dost. Průvodcem na prohlídce muzea nám byl jeho správce Ondřej Láska. „Těch zajímavých věcí je tady opravdu hodně a není možné je všechny vyjmenovat tak, aby se vešly do jednoho článku. Pokusím se tedy o výběr toho nejzajímavějšího.“

„Na úvod několik údajů, které charakterizují muzeum i toto místo. Muzeum bylo otevřeno v roce 1993, ovšem už dva roky předtím byla vozovna, vybudovaná v roce 1909, prohlášena technickou památkou. V roce 1998 byl soubor historických vozidel městské hromadné dopravy prohlášen za kulturní památku.“

Tato exkurze do minulosti je velice zajímavá, ale pojďme se podívat, co nabízí muzeum dnes.

„Stručně řečeno můžete tu najít z pražské městské hromadné dopravy vše od koňky k metru“, dodává

Flotila komerčních vozů Dopravního podniku (foto nahoře), které si můžete pronajmout na své jízdy po Praze nebo se s nimi můžete svézt na víkendové lince 41.

The fleet of commercial vehicles of the Prague Public Transport Company (top photos), which are available for private sightseeing rides around Prague and as the special weekend line 41.







Ondřej Láska. „Ucelená sbírka tramvajových vozidel ukazuje vývoj dopravy od závěru 19. století až do přelomu tisíciletí. Autobusy a trolejbusy v expozici prezentují vozy výhradně poválečné produkce, na historii pražských lanovek a metra odkazují zdařilé modely.“

Pokud byste si mysleli jako většina laických návštěvníků, že exponáty jsou jen „mrtvé“, potom byste se velmi mylili. Všechna vozidla jsou až na jednu výjimku, kterou je vrak speciální tramvaje z roku 1907 na odklizení sněhu, provozuschopná. Ne že by jezdila každý den, ale čas od času ve výjimečných případech se vydávají na cestu pražskými ulicemi.

## MUZEUM MHD JE OTEVŘENO DO 17. LISTOPADU 2019 VŽDY O SOBOTÁCH, NEDĚLÍCH A O STÁTNÍCH SVÁTCÍCH VŽDY OD 9.00 DO 17.00 HODIN.

Dodejme, že v muzeu najdete i spoustu dokumentů a zajímavostí z historie městské dopravy. Návštěva vám zpestří prohlídku hlavního města a zůstane pro vás i vaše děti neobvyklým zážitkem.

Zajímavostí, která se úzce váže k vozovně Střešovice, je určitě historická tramvajová linka č. 41, která jezdí pravidelně v pražských ulicích. Platí v ní zvláštní tarif a setkáte se tu s provozem tak, jak historicky vypadal, tedy i s průvodčím v dobové uniformě. Z tramvaje na její okružní cestě můžete vidět nejzajímavější pražské památky. Linka je v provozu do **17. listopadu 2019**, o sobotách, nedělích a o svátcích už jezdíme od 12 do 17 hodin ze Střešovic a od 13 do 18 hodin od Planetária Praha v hodinových intervalech. Další na první pohled neviditelnou zvláštností je takzvaná retrolinka, na kterou jsou nasazovány starší typy tramvají T3. Některé historické tramvaje si můžete pronajmout i na soukromou jízdu.

Nyní udělejme velký historický skok až do současnosti. Důvodem je nejnovější tramvaj T3 Coupé. Tuto polootevřenou tramvaj si můžete pronajmout. Nabízí nejen užitek z jízdy samé, ale také ze stylového řešení interiéru. Designéři se inspirovali původní tramvají Tatra T3, ale nápady brali i ze



Po pražských památkách můžete cestovat i linkou 23, které je provozována staršími typy vozů T3. The best way to see Prague monuments is taking the line 23, where the old type T3 trams are operated.

starších typů tramvají a autobusů. I při inovaci se dbalo na to, aby si tramvaj zachovala poetiku šedesátých let a vyjádřila poctu designérovi Františku Kardausovi, autorovi původních vozů T3. ●

Jeden z muzejních exponátů při zkušební jízdě. One of the museum exhibits during a trial ride.







# TRANSPORT HISTORY NEAR PRAGUE CASTLE

text: editors, photos: archives

**Crowds of tourists travel to Prague Castle. Just a short walk from this significant cultural monument there is another one, which is smaller, but still very interesting – the Museum of Public Transport in Prague.**

Moreover, the museum is located in the *Střešovice Tram Depot*, which is itself a technical monument. Therefore, there are more than enough reasons to visit it. Mr. Ondřej Láska, the manager of the museum, was our guide on the tour. 'There are really a lot of interesting things here, and it is not possible to list them all in only one

article. So I will try to choose the most interesting ones.'

*'To begin with, I will give you a few details that characterize the museum and this place. The museum was opened in 1993, but two years before its opening, the depot building, which was built in 1909, was declared a technical historic monument. Later, in 1998, the collection of historic public transport vehicles was declared a cultural monument.'*

The excursion into the past is very interesting, but let's see what the museum offers today.

*'In short, you can find everything related to the Prague public transport, from horse-drawn trams to the underground railway,'* Ondřej Láska adds. *'The complete collection of trams shows the evolution of transport from the end of the 19th century to the turn of the millennium. The buses and trolleybuses on the display present only the post-war production vehicles; some true-to-life models show the history of Prague funiculars and metro.'*

If you thought, like most amateur visitors do, that the exhibits were just 'dead', then you would be very much mistaken. All the vehicles are in working

O sobotách, nedělích a svátcích můžete v pražských ulicích potkat linku 41 (foto nahoře) provozovanou vozy v Praze jezdícími do roku 1974.

On Saturdays, Sundays and on public holidays you can see the line 41 (top photo) in the Prague streets, whose trams have been operated since 1974.





order, with just one exception, which is the wreckage of a special tram for snow removal from 1907. It is not that the vehicles ride every day, but from time to time, in exceptional cases, they set off to the streets of Prague.

Let's add that here you can find plenty of documents and curiosities from the city's transport history. A visit to the museum will become a nice variety to the sightseeing tour of the capital city and will remain in your and your children's memory as a very special experience.

*An interesting feature that is closely related to the Střešovice Tram Depot is the historic tram line No. 41, which runs regularly in Prague's streets. There is a special fare here and you can experience the tram operation just as it looked historically, including the conductor in the historic uniform. During the sightseeing tour, you can see the most interesting sights of Prague from the tram. The line is open from **19 April to 17 November 2019** on Saturdays, Sundays and public holidays **from 12:00 am to approximately 5:00 pm**. Another interesting thing, which seems invisible at first sight, is the so-called 'retro line', which is operated with older types of trams T3. Some historic trams can also be rented for private rides.*

Now let's make a great historic leap to the present. The reason is the latest *T3 Coupé tram*. This semi-



Pohled do Muzea MHD v pražské střešovické vozovně.  
The view inside the Prague Public Transport Museum.

**THE MUSEUM OF PUBLIC TRANSPORT IS OPEN FROM 19 APRIL 2019 TO 17 NOVEMBER 2019 ON SATURDAYS, SUNDAYS AND PUBLIC HOLIDAYS FROM 9:00 AM TO 5:00 PM.**



open tram is available for rent. It offers not only the joy of ride itself, but also a stylish interior design. The designers were inspired by the original *Tatra T3* tram, though they also took ideas from older types of trams and buses. Even introducing the innovation, they made sure that the tram would retain the poetics of the 1960s and would honour the designer František Kardaš, the author of the original *T3* vehicles. ●

Luxusní a moderní tramvaj T3 Coupé, kterou si můžete pronajmout k jízdě po Praze.  
Luxurious and modern tram T3 Coupé, which you can rent for a sightseeing tour of Prague.



# ALKOHOLICKÁ ZMRZLINA NA JEDINÉM MÍSTĚ V PRAZE!

**text:** redakce, **foto:** archiv

Procházíte-li Staroměstským náměstím anebo jeho okolím, možnosti občerstvení jsou víceméně shodné. Kousek od frekventovaného náměstí v Kaprově ulici 13 však narazíte na unikát – prodávají tu alkoholickou zmrzlinu – pochoutku, kterou můžete v hlavním městě ochutnat pouze na tomto místě!

Ovšem neochudí vás ani o další dobroty, jakou jsou především vafle s bohatým zdobením anebo populární panini. A pokud ani to by vám nestačilo, potom si můžete vybrat z různých druhů popcornu. Je tu k mání párek v rohlíku a nápoje jako pivo

i v nealkoholickém provedení, ale i káva, čaj, limonáda...

Pokud jste nabyli dojmu, že vy budete konzumovat alkoholickou zmrzlinu a vaše ratolesti se na vás budou jen závistivě dívat, potom vězte, že i pro ně je nealkoholická zmrzlina běžnou samozřejmostí sortimentu. ●



# ALCOHOLIC ICE CREAM ONLY IN ONE PLACE IN PRAGUE!

**text:** editors, **photos:** archives

If you walk around the Old Town Square or its surroundings, the refreshment options are more or less the same. However, not far from the busy square, at 13 Kaprova Street, you will discover a unique delicacy – they sell the alcoholic ice cream and this is the only place in our capital where you can taste it!

Moreover, you will definitely not lose sight of other goodies such as richly embellished waffles or the popular panini. And if that is not enough, then you can choose from different types of popcorn.

Here you can have a hot dog and drinks like beer, also available in non-alcoholic version, coffee, tea, lemonade, etc.

If you have the impression that while you are



consuming alcoholic ice cream, your kids will only be looking at you enviously, then you should not worry because for them there is always non-alcoholic ice cream in assortment. ●



Jezdím málo,  
platím málo,  
*víc si žiju.*



# 4 BALÍČKY AUTOPOJIŠTĚNÍ. 1 SNADNÁ VOLBA.

U nás je teď výběr vhodného autopojištění ještě snadnější. Od základního až po nabitý balíček poskytující maximální ochranu.

MojeAuto

Allianz 



# VLAKEM AŽ K OBLAKŮM

text: Petr Guth, foto: autor



Argentina. Druhá největší země jihoamerického kontinentu nedobývá na žebříčku zájmu evropských turistů nejvyšší místa, pokud jde o vytoužené destinace. Dost možná k jejich škodě, jde totiž o mimořádně zajímavou a různorodou zemi, která se navíc v posledních letech kvůli vysoké inflaci stává pro zahraniční turisty podstatně levnější než kdykoli předtím. A tak ten, komu se povede pořídit výhodnou letenku, by neměl nad návštěvou Argentiny dlouze váhat. Není na světě moc jiných zemí, které mohou z pohledu klimatu nabídnout prakticky vše – od velkých ledovců až po deštné pralesy tropického pásma. A k tomu samozřejmě navrch tango, fotbal a hovězí – to jsou totiž v Argentině dnes možná ta největší božstva...

## TURISTICKÁ ATRAKCE

K cestám po velké zemi na jihu Ameriky se nejlíp hodí letadlo nebo auto. Argentinské železnice jsou v rozlehlé zemi popelkou, a ten, kdo by chtěl Argentinu projet vlakem křížem krážem, by splakal nad výdělkem. A přece tam patří železnice k populárním turistickým atrakcím, za kterými se do „nejevropštější“ jihoamerické země sjíždějí zvědavci – místní i ti vzdálení.

Možná neznámější argentinskou železnici je „vlak do oblak“ – Tren A Las Nubes –, který od třicátých let minulého století patří k atrakcím andské provincie Salta. Železnice, jejímž původním cílem bylo spojení hornických osad na argentinské i chilské straně hřebene And, je dnes už výhradně turistickou atrakcí. Jednou týdně za „mastné“ jízdné svezí

turisty téměř na hřebeny druhých nejvyšších hor světa a zpět. Místní „vlak do oblak“ je pátou nejvýše položenou železniční tratí světa. Z příjemné Salty se po kolejích vyškrábe až do výšky 4220 metrů. Na trase překoná mimo jiné 29 mostů, 21 tunelů a 13 viaduktů, přičemž celý výlet z nástupní stanice do cílového San Antonia de Cobres a zpět trvá třináct hodin. O tom, jak náročná cesta do And za dieselovou lokomotivou může být, nejlépe vypovídá skutečnost, že od roku 2000 už dvakrát museli být cestující z luxusního vlaku po technických závadách evakuováni a místo cesty do oblak si tak užíli cesty k nefalšovanému dobrodružství.

Další pozoruhodnou argentinskou tratí, tentokrát ale frekventovanou především místními, je Tren Patagónico, patagonský vlak, který se sice ani



zdaleka nepřibližuje nejjihnější oblastem kontinentu, jeho koleje ale i tak vedou hlubokým a divokým jihem. Spojují oblíbené andské letovisko San Carlos de Bariloche s pobřežím Atlantského oceánu a městem Viedma tratí dlouhou 826 kilometrů. I po ní vlaky jezdí tam a zpět jen jednou týdně, na rozdíl od svého „horského bratrance“ se však z největší části prodírají nížinnou pampou. A z té pasažéři mnoho nevidí: vlak je totiž provozován jako noční a nabízí možnosti přespání v lehátkových kupé, ale i na běžných sedadlech. Nečekané oblíbě se těší také speciální vagon, v kterých si cestující mohou přes nekonečnou pampu dát převézt své automobily.

Třetí vlakovou atrakci v Argentině najdete u vodopádů Iguazu. Ne, z Buenos Aires ani z žádné jiné argentinské metropole se k nim vlakem dojet nedá. A i když sem železnice nevede, koleje tu najdete, a to jedny z nejméně frekventovaných v Argentině.

Vodopády na hranicích mezi Argentinou a Brazílií, které skýtají jeden z nejimpozantnějších pohledů v celé Jižní Americe, totiž na argentinské straně obhospodařuje ekologický vláček. Turisty spolehlivě převáží po čtrnáctikilometrové trati, a protože je poháněn zemním plynem, stal se od spuštění jeho provozu jednou z největších „doprovodných“ atrakcí národního parku, který se jinak chlubí především právě majestátními vodopády.

## V KRÁLOVSTVÍ NOSÁLŮ – A VODOPÁDU...

Když se procházíte pražskou zoo, nosály v jejich výběhu obvykle vyhodnotíte jako roztomilé medvídky, na které je radost pohledět. V Iguazu nosálům nepatří žádný výběh, ale celý národní park, a místo roztomilých medvídků se tu prezentují jako ti nejdrzejší drzouni, schopní a ochotní vám ukrást cokoli, co se dá zkonzumovat. Jejich taktika je jednoduchá, jakmile dorazí zvědavý turista do jejich hájenství, zaútočí napřed svou bezbrannou roztomilostí a lísají se s vehemencí domácích mazlíčků. Když tato taktika selže, naoko se stáhnou a čekají na okamžik, kdy některý turista vytáhne cokoli na posilněnou. V té chvíli se začnou drze domáhat svého desátku a turista musí disponovat skutečně tvrdou náturou, pokud má zájem poblíž vodopádů posedět a posvačit...

Nosálové ale při vši drzosti nejsou tou hlavní atrakcí, na kterou u vodopádů Iguazu narazíte. Tou je totiž samozřejmě vodopád sám. Na hranici mezi Brazílií a Argentinou příroda vytvořila jeden z největších amerických zázraků. O tom, jak majestátní je první dojem, který vodopády v návštěvníkovi vyvolají, se traduje výrok někdejší americké první dámy Eleanor Rooseveltové. Té údajně tváří v tvář Iguazu vyklouzlo povzdechnutí: „Chudinka Niagara.“ Není divu, niagarský vodopád skutečně ve srovnání se svým jihoamerickým kolegou vypadá jako nedochůdce. Vodstva řeky Iguazu se tu řítí

ve dvou stupních hlubokých až 82 metrů, přičemž celková šíře vodopádů je 2,7 kilometru. V zisku titulu nejmohutnějšího vodopádu světa brání Iguazu jen ta skutečnost, že vodní masu jsou rozděleny do řady menších kaskád, a tak celková šířka padajících vod nemůže konkurovat nepřerušené masě Viktoriiných vodopádů. Tam ale voda v „nejlepších momentech“ padá v šířce 1,6 kilometru.

---

## KDO SI CHCE VODOPÁDY VYCHUTNAT, MĚL BY NAVŠTÍVIT OBĚ JEJICH STRANY.

---

V hukotu padajících vod zasazených do krásného prostředí subtropického pralesa ale nikdo „až“ druhého místa pro Iguazu nelituje. Impozantní vodní divadlo se dá dobře sledovat jak z argentinské, tak i z brazilské strany, a to nejen z břehu, ale také z paluby lodí, které vplouvají „dřáblovým hrdlem“ až do míst, kde se vody doslova vaří. Klidnější a dokonalejší výhled na vodopády se ale nabízí z břehů.

Kdo si chce vodopády vychutnat, měl by navštívit obě jejich strany. Tu brazilskou pro úchvatné panoramatické výhledy na celou šířku, tu argentinskou pak především pro detailní pohledy na vodopády shora i zespodu, které se neobejdou bez důkladného promáčení všech zvědavců. Z pralesa hemžení turistů kromě všudypřítomných nosálů sledují i opice malpy, učennivé žákyně svých nosatých zvířecích kamarádů, pokud jde o umění žebrání potravin. Jinak je ale okolí vodopádů i místem života pro stovky místních druhů ptactva, savců a hmyzu, a pod poletujícími motýly mnohé pohledy na vařící se vody evokují dojem tropického ráje...

## V ŘÍŠI VELRYB

Argentina je zemí obrovských protikladů, a tak není divu, že „téměř tropický ráj“ na Iguazu musí v této zemi mít svůj protipól. Jsou jím samozřejmě nekonečné pláně i hory Patagonie, regionu, který na jihu kontinentu zahrnuje území Argentiny i Chile a vyznačuje se drsným podnebím, malou hustotou obyvatelstva a také řadou neodolatelných turistických lákadel.

Za těmi včetně dalšího turistického vláčku, Tren del Fin del Mundo (vlak na konci světa se sedmi kilometry kolejí údajně nejjihnější fungující železnice na zeměkouli), je radno se vypravit v jihoamerickém létě, zvláště pokud zájemci míří k světoznámému ledovci Perito Moreno nebo do andských výšin, které jsou kromě lyžařských středisek v zimě prakticky nepřístupná. ●



# BY TRAIN TO THE CLOUDS

text: Petr Guth, photos: autor

Argentina. The second largest country in South America does not reach the top of the list of desirable destinations as for the places which attract European tourists. However, it is probably to their detriment, because Argentina is an extremely interesting and diverse country, which due to high inflation in the last few years has become for foreign tourists considerably cheaper than ever before. Thus, those lucky people who have bought flight tickets at a bargain price should not hesitate to visit Argentina for too long. There are not many other countries in the world that can offer virtually everything in terms of climate – from the great glaciers to the rainforests of the tropical zone. And, of course, on top of that, there is tango, football and beef – these are perhaps the greatest deities in Argentina today...



## TOURIST ATTRACTION

A plane or a car is best suited for travelling across a large country in the south of America. Comparing to these means of transport, Argentinian railways look like poor Cinderella in such a vast country and those who would choose to travel throughout the whole country by train might not be so happy in the end. Nonetheless, the railways represent some of the popular tourist attractions which turn the 'most European-like' South American country into a magnet for the curious – both local and distant ones.

Perhaps the most famous Argentinian railway is the 'Train to the Clouds' – Tren A Las Nubes, which since the 1930s has been one of the attractions of the Andean province of Salta. The railway, whose original aim was to connect the miners' settlements on the Argentinian and the Chilean sides of the ridge in the Andes, is nowadays exclusively a tourist attraction. Once a week, after charging costly fares, it carries tourists almost to the ridges of the second highest mountains in the world and back. The local 'Train to the Clouds' is the world's fifth highest railway. From the pleasant Salta it will scramble up the rail track to the height of 4220 metres. On the route, the train will get over 29 bridges, through 21 tunnels and 13 viaducts; the whole journey from the station of departure to the destination, San Antonio de Cobres, and back will take thirteen hours. Two real

facts describe best how difficult a journey to the Andes on the train pulled by a diesel locomotive could be: since the year 2000 passengers have been twice evacuated from a luxury train due to technical faults and, instead of enjoying the journey to the clouds, they stepped on the path to a genuine adventure.

Another remarkable Argentinian rail track, though these days mainly frequented by locals, is the Tren Patagonico, a Patagonian train, which is far from being close to the most southern areas of the continent; the track, however, makes its way through the deep and wild south. Being 826 kilometres long, it connects the popular Andean resort of San Carlos de Bariloche with the coast of the Atlantic Ocean and the city of Viedma. Like in the mountain areas, the local trains run back and forth only once a week, however, unlike their 'mountain cousin', here they mostly struggle through the lowland Pampas. But the passengers do not see much of the Pampas as the train service is operated as a night one and offers the possibility of sleeping in couchette couches as well as in regular seats. Special carriages, on which passengers can have their cars carried through the endless Pampas, unexpectedly have become very popular too.

The third train attraction in Argentina can be found at Iguazu Falls. Well, the truth is that neither from Buenos Aires, nor from any other Argentinean





metropolis can you be taken there by train. Even though no railway leads here, you will find here rail tracks, which are some of the most frequented in Argentina. In fact, the waterfalls on the border between Argentina and Brazil, which offer one of the most spectacular views in the whole South America, are serviced by an ecological train on the Argentinean side. It reliably carries passengers along the fourteen-kilometre long route, and because it is powered by natural gas, it has become one of the greatest 'accompanying' attractions of the national park, which otherwise boasts, first of all, the majestic waterfalls.

### IN THE KINGDOM OF COATIMUNDIS ...AND WATERFALLS

While strolling through the Prague Zoo, you usually see coatimundis in their range and think they are gorgeous little bears, whose sweet looks never fail to please you. In Iguazu it is not just the range that belongs to coatimundis, they 'own' the entire national park, and instead of behaving like cute little bears, they present themselves as the cheekiest bastards, who are able and willing to steal anything that can be consumed. Their tactics are simple: as soon as an inquisitive tourist arrives in their territory, they first 'attack' them with their defenceless cuteness and fawn on the people with vehemence like pets. If this tactic fails, they pull off and wait for the moment a tourist pulls out anything to bite.

The coatimundis, however, are not the main attraction that you encounter at Iguazu Falls. The main one is certainly the waterfalls themselves. On the border between Brazil and Argentina nature has created one of America's greatest miracles. The statement of former American First Lady Eleanor Roosevelt reflexes the majestic first impression that the waterfalls make on a visitor. Supposedly, being face-to-face with the Iguazu Falls, she slipped a sigh: 'Poor Niagara...' No wonder Niagara Falls really look like a poor man compared with their South American counterpart. The waters of the Iguazu River fall down here in two steps, either of which is up to 82 meters deep, with a total waterfall width of 2.7 kilometres. There is only one thing that prevents Iguazu Falls from win-

ning the title of the world's most powerful waterfalls – it is the fact that the water masses are divided into a series of smaller cascades, so the overall width of the falling water cannot compete with the uninterrupted mass of Victoria Falls. There, however, at 'the best moments' the water falls merely within a width of 1.6 kilometres.

Those who want to enjoy the view of waterfalls should visit their both sides. The Brazilian one ought to be visited because of the breathtaking panoramic views over the entire width, while the Argentinean one is worth seeing especially because of the detailed views of the waterfalls from above and below, which cannot be done without all the curious getting thoroughly soaked. Besides the ubiquitous coatimundis, the capuchin monkeys are those who watch the swamping tourists from the rainforest; they are quick learners of their big-nosed animal friends, as far as the art of begging food is concerned. Otherwise, the area of the waterfalls is also a habitat of hundreds of local species of birds, mammals and insects, so the views of the wild waters underneath the flying butterflies evoke the impression of tropical paradise...

### IN THE WHALE EMPIRE

Argentina is a country of huge contrasts, so it is no surprise that the 'almost tropical paradise' on the Iguazu River has its counterpart in this country. It is, of course, the region of the endless plains and mountains of Patagonia, which includes the territory of Argentina and Chile in the south of the continent and is characterized by its severe climate, low population density and a number of irresistible tourist attractions.

To see these attractions including another tourist train, Tren del Fin del Mundo (the train at the end of the world, which is operated on the seven-mile rail track, supposedly the southernmost working railway on the globe), it is advisable to set off in the South American summer, especially if you are heading for the world-famous the Perito Moreno Glacier or the Andes peaks, which, apart from some winter resorts, are almost inaccessible in winter. ●





# OBJEVTE KOUZLO JÍZDY NA VORU

text: alp, foto: archiv

Říkají mu první hradní tesař a rozhodně to je sice neoficiální, ale zasloužený titul. Podílel se na opravách známých památek na Pražském hradě, ale i jinde. Tesařinu miluje a mj. postavil původní technikou i vor, který provozuje v Kamýku nad Vltavou. Jeho jméno také voní historií – Jiří Zdislav Jankovský.



Jeho vyprávění je tak poutavé a zajímavé, že s otevřenými ústy hledí i ti, kdo se normálně o tyto věci nezajímají. Pan Jankovský vás vtáhne do děje, a když přivřete oči, připadáte si jako na voru, i když sedíte v jeho kanceláři a pijete kávu.

Pokud si myslíte, že přeháním, pak se o prázdninách můžete vydat do Kamýku a cestou poslouchat právě tyto zajímavosti o vorech, vorařích, řece...  
Není v možnostech tohoto článku zachytit byt jen

setinu informací, a tak si je v Kamýku můžete po mnohém dobrodružné jízdě poslechnout.

Pro ty, již se tam nedostanou, alespoň pár základních informací pro představu...

*„Nejstarším plavidlem je volně plující kláda. Když dáte dvě dohromady, vzniká vor neboli pramen. Ten v Kamýku je už můj čtvrtý a držím se starých výrobních technik. Nebylo by ovšem možné tuhle věc zrealizovat bez starosty Kamýku nad Vltavou Petra Halady, jehož role byla klíčová. Vše začalo vznikat v plavecké hospodě U Krůtů, kterou vlastní rodina od roku 1720. O prázdninách si tedy můžete užít krásné cesty na tomto plavidle. Jen však upozorňuji, že nelze jezdit za každého počasí – musíme dbát na bezpečnost. Jezdíme několikrát denně a nejhezčí jsou ty podvečerní sobotní jízdy, kdy na voru jako za starých časů rozděláme oheň a opékáme buřty, a to i ty, které si návštěvníci donesou. Tuto atmosféru dokresluje i zapadající slunce a takovou pohodu málokdy zažijete. Vorařina byla vždy sice dřina, ale spojená se zážitky, které nelze jinde prožít,“* říká Jiří.

Ještě jsme se dozvěděli o neobvyklých štěrbínách na voru zvaných „mobilní“. Není to název z minulosti, ale z horké současnosti, kdy návštěvníci často upustí své mobilní telefony tak nešťastně, že ty pak sklouznou do vody.

*„Několik telefonů už návštěvníci utopili. Říkám všem pasažérům předem, že když jim něco odkudkoli vypadne, že už se nevracíme,“* dodává Jiří Zdislav Jankovský.

My doufáme, že vy si své telefonní miláčky dobře zajistíte a že nic nebude rušit vaši jízdu krásnou krajinou a vy se dozvíte spoustu zajímavých věcí... ○







# DISCOVER THE MAGIC OF WOODEN RAFTS

text: alp, photos: archives

He is called ‘the Number One Carpenter’ of Prague Castle, which might be an unofficial, however, a definitely well-deserved title. He participated in repairs of Prague Castle monuments and some others as well. He loves carpentry and, beside other things, he used original techniques to make a wooden raft, which he operates in the town of *Kamýk nad Vltavou*. His name also has a scent of history – Jiří Zdislav Jankovský.

His narration is so engaging and fascinating, that even people who are normally not interested in this topic listen to him with their mouths wide open. Mister Jankovský will involve you in the action and when you close your eyes, you will feel like on the raft even if you are sitting in his office and drinking coffee.

If you think that I exaggerate, then you can go to Kamýk in the holidays and, on your way, listen to all those curiosities about travelling on a wooden raft, about rafters, about rivers ... It is quite impossible to capture even one hundredth of this information in this article, so you can go on a trip to Kamýk and hear all this there, which will be much more adventurous.

For those of you who are not going there, we provide at least some information, just to give you an idea ...

*‘The oldest vessel ever is a freely floating log. If you put two logs together, you make a raft. The one in Kamýk is my fourth one and I stick to old production techniques. However, the project could not have been possible to realize without Petr Halada, the mayor of Kamýk nad Vltavou, who played the key role in it. Everything started in the river bank pub U Krůtů, which has been run as a family business since 1720. In the holidays, you can enjoy beautiful trips on this raft. I just want to point out that you cannot take it in any weather – we have to be careful about safety. We operate several trips per day and the most beautiful ones are those taken in the early evenings, when we make fire on the raft, just like in old good days, and grill sausages over it, including the sausages brought by visitors. The sunset adds special charm to this atmosphere, bringing you the feeling of contentment which you can hardly have at any other time. Rafting has always been hard work, but it is combined with experiences that you cannot get anywhere else,’* says Jiří.

We also learned about unusual slits on the raft called ‘mobile’. It is not the name from the past but



from the hot contemporary times, when visitors drop their mobile phones in such an unfortunate way that they end up in the water.

*‘Several telephones have been sunk by visitors. I keep telling our passengers in advance that if they drop anything, we will not return it,’* adds Jiří Zdislav Jankovský.

We hope that you will secure your beloved telephones so that nothing will disturb your journey through the beautiful scenery and you learn lots of interesting things... ●



KULTOVNÍ MUZIKÁL

# LEGENDA JMÉNEM HOLMES

HUDBA/TEXTY/LIBRETO

ONDŘEJ G. BRZOBOHATÝ

V HLAVNÍ ROLI

VOJTĚCH DYK

DÁLE HRAJÍ

K. DAŇHELOVÁ, A. FIALOVÁ, I. CHÝLKOVÁ,  
J. KRETSCHMEROVÁ, J. DULAVA, M. HOLÝ,  
L. JANOTA, F. RAJMONT, D. RATAJSKÝ,  
J. SKLENÁŘ, P. VANĚK A DALŠÍ

Hudební divadlo  
**Karlín**  
... JAK PROSTĚ!



Hudební divadlo  
**Karlín**

Hlavní mediální partner



Partneři Hudebního divadla Karlín

PRA  
PRA  
PRA  
GUE  
GA  
G





# Šlápněte na to!

Zmenšením objemu zefektivníte svoz odpadu.  
Děkujeme, že pomáháte!



# IMPRESIONISMUS

## OD ÚSVITU DO SOUMRAKU

### Slovinské umění 1870–1930

**17. května – 16. září 2019**  
Jízdárna Pražského hradu

Výstava se koná pod záštitou prezidenta České republiky, pana Miloše Zemana,  
a prezidenta Republiky Slovinsko, pana Boruta Pahora.

Matej Sternen, Červený slunečník; © Národní galerie Slovinska

Pořadatel:



Partneři:



BOHEMIA SEKT



Partner Národní galerie  
Slovinska:

